

AMNESTY INTERNATIONAL

JAARVERSLAG 2019

AFDELING NEDERLAND

۱۴۸ ضربه شلاق
۳۸ سال زندان
برای یک مدافع
حقوق بشر

نسرین

Dit is het voorlopige Jaarverslag 2019 van Amnesty International Nederland. Op 23 juni 2020 wordt dit Jaarverslag ter goedkeuring voorgelegd aan Amnesty's ledenraad

AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

INHOUD

- Voorwoord 3
- Belangrijke resultaten 6
- 2019 in cijfers (1) 9

1 - BESTUURSVERSLAG

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

- Polen en Hongarije 13
- Saudi-Arabië 15
- China 17

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

- Bedrijven en mensenrechten 20
- Uitzetting van asielzoekers naar 22
- Gevaarlijke gebieden 22
- Inperking demonstratierecht 24
- Invoering tasers bij politie 26

VOORUITBLIK NAAR 2020

ONZE WERKWIJZE

- Amnesty voert actie 33
- Amnesty lobbyt 44
- Amnesty licht voor 46
- Amnesty werkt samen 51
- Amnesty werft fondsen 53

STRATEGIE EN BELEID

- Impact van ons werk 57

DE ORGANISATIE

- Internationale beweging 61
- Amnesty Nederland 62
 - De ledenraad van Amnesty Nederland 62
 - Het bestuur van Amnesty Nederland 64
 - De directie en het managementteam 67
 - Onze medewerkers 68
 - Klachten uit het Nederlands publiek 71
 - MVO-beleid 74
 - Privacy 74
 - Integriteit 75
 - Risicomanagement 75

FINANCIEEL VERSLAG

- Inleiding 78
- Resultaat 2019 78
- Inkomsten 79
- Bestedingen 84
- Resultaatverdeling 89
- Financiële vooruitblik 90
- Coronaparagraaf 91

2 - VERKORTE JAARREKENING

VOORWOORD

Ila Kasem

Dagmar Oudshoorn

Bij het verschijnen van dit jaarverslag, in april 2020, ziet de wereld er door de coronapandemie heel anders uit dan die waarop ons werk in 2019 zich richtte. Toch vrezen we dat door deze crisis veel bestaande problemen alleen maar worden uitvergroot. Diverse regeringen grijpen de pandemie aan om mensenrechten nog verder in te perken en de greep op hun land te vergroten.

Dat proces was ook al in 2019 gaande. De machtsverhoudingen in de wereld veranderen. Europa en de Verenigde Staten verliezen invloed aan China en Saudi-Arabië. Nationale regeringen leveren steeds meer macht in ten opzichte van grote bedrijven. De opkomende machten laten zich niet altijd even veel gelegen liggen aan de mensenrechtennormen die we ooit met elkaar afspraken. Leaders van andere landen raken hierdoor in vertwijfeling of zien hun kans schoon het ook niet zo nauw te nemen met regels die hun niet goed uitkomen.

Ook in een veranderende wereld staat Amnesty International pal voor de mensenrechten. We strijden ervoor dat daaraan niet wordt getornd. Door niemand. Amnesty Nederland koos er in 2019 voor haar pijlen vooral te richten op de opkomende machten die het mensenrechtenfundament aanvallen. Dat doen we omdat we aan hen het meeste te verliezen hebben omdat zij elders navolging krijgen. Het is voor de hele wereld belangrijk dat de mensenrechtenverdedigers die daar nog proberen te opereren, hun werk kunnen doen. Hen ondersteunen we daarom waar we kunnen. Daarnaast hielden we ons in 2019 bezig met schendingen dicht bij huis, omdat we daar de meeste invloed kunnen uitoefenen en dus de meeste winst kunnen behalen.

We richtten ons bijvoorbeeld op het steeds machtiger China, dat op grote schaal de mensenrechten ondermijnt. Dat dat in China zelf gebeurt, is niets nieuws - al wordt de arm van de wet er wel steeds langer. Wél nieuw zijn de mondiale ambities

van de Chinese regering. Die draagt niet alleen haar handelswaar, maar ook haar eigen bedenkelijke visie op de rechtsstaat en mensenrechten steeds actiever uit. De Chinese ambassadeur verkondigde dit jaar bijvoorbeeld in Nederlandse media dat er 'verschillende manieren' zijn om mensenrechten te benaderen en noemde bewezen mensenrechtenschendingen in Xinjiang 'geruchten'. Wij bieden daar tegenwicht tegen. Met naast onderzoek en actie over schendingen in China vooral ook veel lobby en voorlichting aan het Nederlands publiek. Zo voorkomen we dat de Chinese ideeën over mensenrechten ook in Nederland aan invloed winnen.

Binnen onze 'eigen' Europese Unie wordt er al flink op de mensenrechten beknipt. Polen en Hongarije, die ooit stonden te springen om deel uit te maken van dat statenverband, trekken zich nu weinig meer aan van de mensenrechtenregels die dat met zich meebrengt. We houden die landen nauwgezet in de gaten, versterken de mensenrechtenbeweging ter plekke met expertise, materialen, geld en trainingen en voeren de druk op bij EU-functionarissen om deze zorgwekkende ontwikkeling tegen te gaan.

In Nederland maken we ons onder meer zorgen over schendingen van grote bedrijven, de slechte behandeling van asielzoekers, het demonstratierecht dat niet altijd wordt nageleefd en het voornemen om politieagenten uit te rusten met stroomstootwapens. Met onderzoek en veel gesprekken met politici en beleidsmedewerkers brachten we in 2019 op deze terreinen verbeteringen teweeg.

Maar we deden nog veel meer. In dit jaarverslag lees je over enkele van onze belangrijkste activiteiten in 2019 en wat we daarmee bereikten, geholpen door de betrokkenheid van onze leden, vrijwilligers, donateurs, samenwerkingspartners en activisten. We vertellen daarmee niet en detail wat we allemaal gedaan hebben, maar geven een indruk van hoe we te werk zijn gegaan, en wat dat oplevert. Het beschermen van de mensenrechten blijft echter werk van de lange adem, waarbij vele verschillende factoren meespelen om uiteindelijk impact te bereiken.

Ook in 2020 blijven we ons daarom vol overgave inzetten voor mensen die groot onrecht wordt aangedaan. Juist in tijden van crisis, zoals tijdens een pandemie, is het risico op mensenrechtenschendingen groot. Daarom zijn we blij met een team toegewijde, hardwerkende medewerkers en vrijwilligers die – ook nu ze gedwongen thuis werken, in soms moeilijke omstandigheden – alles op alles zetten om op te komen voor de mensen die onze steun hard nodig hebben. Een op mensenrechten gebaseerde aanpak van een pandemie betekent zorgdragen voor de kwetsbaren, de gemarginaliseerden en ervoor opkomen dat niemand wordt achtergesteld. Hier niet en elders in de wereld niet. Daar blijven we voor strijden.

Ila Kasem - voorzitter Amnesty Nederland

Dagmar Oudshoorn – directeur Amnesty Nederland

SAMENVATTING

DOELSTELLING, STRATEGIE EN WERKWIJZE AMNESTY NEDERLAND

DOELSTELLING

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle internationaal erkende mensenrechten geniet, met specifiek aandacht voor:

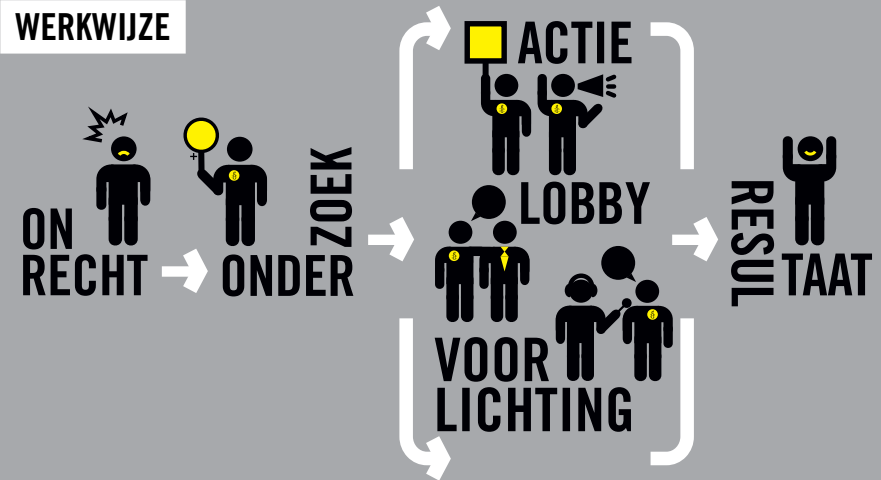
- Vrijheid van meningsuiting en non-discriminatie;
- Mensenrechten van migranten en vluchtelingen;
- Bescherming tegen politiek geweld en vervolging;
- Economische, sociale en culturele rechten.

STRATEGIE

Om dat te bereiken zetten wij ons in voor:

- Wetgeving en beleid dat mensenrechten erkent en vastlegt, autoriteiten die naleving daarvan waarborgen;
- Onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar mensenrechtenschendingen, daders worden vervolgd;
- Draagvlak en publieke steun voor mensenrechten en solidariteit met mensenrechtenverdedigers;
- Mensen zijn in staat om hun rechten op te eisen.

WERKWIJZE

PRIORITEITEN IN 2019

- Vluchtelingen en migranten
- Vrijheid van meningsuiting in China, Indonesië, Rusland, en Saudi-Arabië
- De rechtsstaat in Hongarije en Polen
- Bedrijven en mensenrechten
- Politie en mensenrechten
- Mensenrechten in Nederland
- Mensenrechteneducatie
- Capaciteitsversterking van mensenrechtenverdedigers

BELANGRIJKE RESULTATEN

BESCHERMING RECHTSSTAAT IN HONGARIJE

De regering-Orbán hervormt het rechtssysteem in Hongarije drastisch. De greep van de regering op de rechtspraak wordt daarmee steeds groter. Maar van één verslechterende maatregel voor de mensenrechten zag Hongarije in 2019 af: Er komt voorlopig geen Hooggerechtshof voor administratieve zaken. Reden: het land 'ligt onder vuur van internationale organisaties', aldus de regering.

TOLKEN MOGEN BLIJVEN

In oktober dreigde Nederland de in dit land wonende Afghaanse tolk F. terug te sturen naar Afghanistan. F. zou daar moeten vrezen voor zijn leven, aangezien hij er dertien jaar als tolk voor het Amerikaanse leger had gewerkt. Na onze acties tegen zijn uitzetting, mocht F. blijven. Ook voerde de overheid nieuw beleid in, waardoor Afghaanse tolken die voor internationale missies in Afghanistan werkten in Nederland de asielstatus krijgen.

TEGENGAAN CENSUUR IN CHINA

Google ziet af van de lancering van de (gecensureerde) zoekmachine Dragonfly in China. Amnesty voerde actie tegen introductie omdat Dragonfly het recht op vrije meningsuiting en de privacy van miljoenen mensen in China zou bedreigen.

RUIM 332.000 BRIEVEN

Op en rond 10 december, de Dag van de Mensenrechten, werden overal in het land voor het zevende jaar achtereenvolgende brieven geschreven om een einde te maken aan discriminatie, onterechte gevangenschap en ander onrecht. Dit jaar stonden tien jongeren centraal die groot onrecht werd aangedaan. Mede door een toegenomen deelname online werden er ruim twee keer zoveel brieven geschreven als in 2018.

ZIJ KWAMEN VRIJ

AHMED H.

In Hongarije werd de Syriër Ahmed H. vrijgelaten. Hij zat 3,5 jaar gevangen vanwege 'medeplichtigheid aan een terreurdaad'. Dat was een absurde aanklacht, waarvoor hij aanvankelijk tot 10 jaar cel werd veroordeeld.

SHAWKAN

In Egypte mocht Mahmoud Abu Zeid, beter bekend als Shawkan, de gevangenis verlaten. Hij fotografeerde in augustus 2013 het hardhandig neerslaan van een demonstratie door veiligheidstroepen. Daarbij vielen minstens 900 doden.

MEHMAN HUSEYNOV

Blogger, journalist en activist Mehman Huseynov uit Azerbeidzjan uitte kritiek op de regering. Daarvoor zat hij 4 jaar vast. Daarna probeerde de overheid zijn gevangenisstraf te verlengen, maar internationale druk van onder meer Amnesty voorkwam dat.

RAMI SIDKY

Amnesty verzamelde 43 duizend handtekeningen voor de Egyptische student Rami Sidky. Hij zou de Egyptische president hebben beledigd in een satirisch lied. Maar hij had er niks mee te maken. In mei mocht hij de gevangenis voorwaardelijk verlaten.

ASIA BIBI

Asia Bibi, een christelijke vrouw uit het overwegend islamitische Pakistan, werd in 2010 ter dood veroordeeld wegens godslastering. Amnesty voerde wereldwijd actie voor haar. In mei mocht ze het land verlaten. In Canada werd ze herenigd met haar gezin.

ZIJ KWAMEN VRIJ

© Privéfoto

MOHAMED MKHAÏTIR

De Mauritaanse Mohamed Mkhaitir werd in 2014 ter dood veroordeeld voor een blog over slavernij en discriminatie in zijn land. De meeste tijd zat hij in eenzame opsluiting. Na zijn vrijlating zei hij tegen Amnesty: 'Zonder jullie zou ik niet vrij zijn.'

© Reuters / Jose Cabezas

EVELYN HERNÁNDEZ

Evelyn Hernández uit El Salvador werd vrijgesproken van moord, waartoe ze was veroordeeld na de vroeggeboorte van haar kindje. Ze werd ervan beschuldigd abortus te hebben gepleegd, wat in haar land onder alle omstandigheden verboden is.

© CBS Austin

RODNEY REED

De executie van de Amerikaan Rodney Reed werd voorlopig afgelast. Hij werd beschuldigd voor de moord op een witte vrouw, maar er zijn ernstige twijfels over het bewijs. Amnesty voert sinds 2015 actie voor Rodney, die sinds 1998 in de dodencel zit.

© Gregorz Zukrowski

POOLSE DEMONSTRANTEN

Veertien Poolse vrouwen werden vrijgesproken van het 'verstoren van een demonstratie'. Tijdens Onafhankelijkheidsdag demonstreerden ze met een 'stop fascisme'-spandoek tegen andere demonstranten die fascistische en racistische symbolen bij zich droegen.

© AI

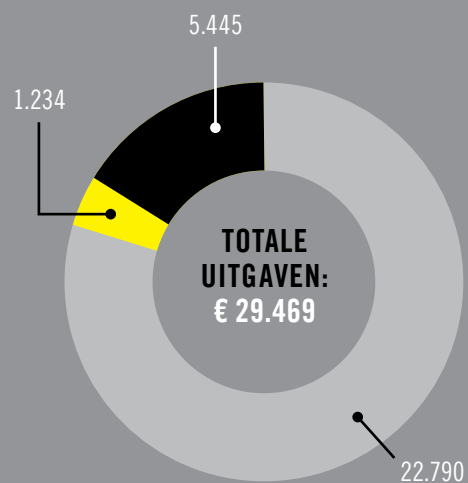
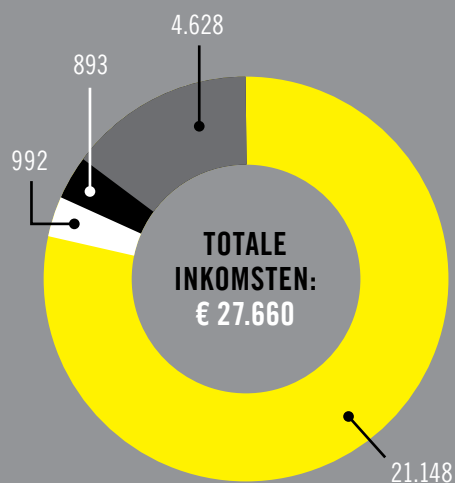
SCOTT WARREN

De Amerikaanse hulpverlener Scott Warren werd vrijgesproken van het helpen van migranten zonder papieren. Hij gaf hun onder meer water. Amnesty vindt het criminaliseren van humanitaire hulp een aanval op de mensenrechten en kwam voor Scott in actie.

2019 IN CIJFERS (1)

INKOMSTEN & UITGAVEN 2019

(x € 1000)

- Bijdragen van particulieren
- Andere inkomsten
- Subsidie BuZa
- Nationale Postcode Loterij

- Besteding aan de doelstelling
- Beheer & administratie
- Werving baten

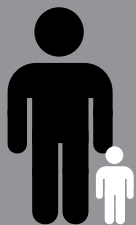
ACHTERBAN & LEDEN

- Achterban: **368.187** (2018: 345.592) ↑
- Leden: **250.908** (2018: 251.011) ↓
- Nieuw geworven leden: **20.126** (2018: 17.380) ↑
- Uitstroom leden: **20.229** (2018: 20.058) ↑
- Gemiddelde bijdrage leden: **€ 63** (2018: € 62) ↑
- Regionale en flexvrijwilligers: **2.960** (2018: 2.451) ↑
- Vrijwillige collectanten: **12.357** (2018: 12.600) ↓
- Groepen: **221** (2018: 231) ↓

2019 IN CIJFERS ⁽²⁾

FORMATIE EN VRIJWILLIGERS

Formatie: **101,5 FTE** (2018: 96,6) ↑

Vrijwilligers (inclusief bestuur en stagiairs): **15 FTE** (2018: 17,6) ↓

(SOCIALE) MEDIA

Interviews krant, radio en tv: **53** (2018: 100) ↓↓

Unieke bezoekers Amnesty-sites: **1.767.116** (2018: 1.528.186) ↑

Facebookvolgers: **182.610** (2018: 180.622) ↑

Twittervolgers: **23.891** (2018: 22.617) ↑

Instagramvolgers: **19.886** (2018: 8.043) ↑↑

MENSENRECHTENEDUCATIE

Aantal leerlingen dat les kreeg over mensenrechten:

135.555 (2018: 134.093) ↑

Aantal deelnemers Masterclasses: **1.032** (2018: 745) ↑

Aantal deelnemers Mensenrechtendialogen en Meet-ups: **ruim 1.870**

WRITE FOR RIGHTS

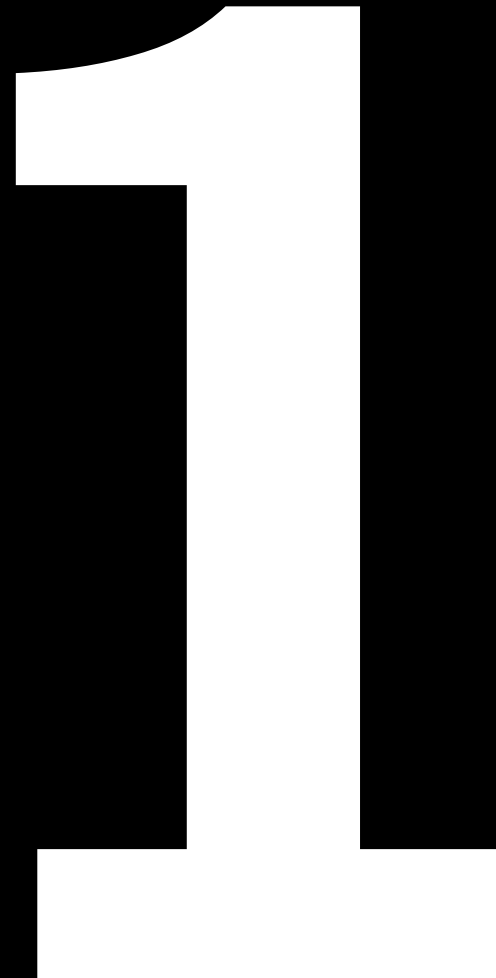

Aantal brieven in Nederland : **> 332.000** (2018: > 166.000) ↑↑

Aantal schrijfloccaties : **1.001** (2018: 1.000) ↑

Aantal deelnemende scholieren : **48.468** (2018: bijna 50.000) ↓

BESTUURS VERSLAG

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

POLEN EN HONGARIJE

PROBLEEM

In Hongarije en Polen bedreigen vergaande hervormingen de rechtsstaat.

DOEL

Interne en externe druk op de Poolse en Hongaarse regering opvoeren, zodat zij wetten herzien die maatschappelijke organisaties, vrije meningsuiting en de rechtspraak bedreigen.

WERKWIJZE

- Toezicht houden.
- Actie.
- Mensenrechtenverdedigers ondersteunen.
- Lobby in Nederland en de EU.

ACTIVITEITEN

- 28.000 handtekeningen voor de vrijspraak van veertien Poolse demonstranten.
- Dertig Poolse activisten krijgen training in monitoren van demonstraties.
- Registratie Pride-mars in de Poolse stad Plock.
- Poolse lhbt-activisten doen mee aan Amsterdam Pride en trainingen.
- Amnesty Hongarije introduceert nieuwe lesmethodes, actievormen.
- EU-Rondetafelbijeenkomsten over bescherming van de mensenrechten.

RESULTATEN & IMPACT

- !! Veertien Poolse demonstranten vrijgesproken.
- !! Politie beschermt Pride-mars Plock.
- !! Hoogerechtshof voor administratieve zaken in Hongarije afgeblazen.
- Honderd jonge activisten gemobiliseerd door heel Hongarije.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [Polen](#) en [Hongarije](#)

POLEN EN HONGARIJE

De Poolse regerende partij Recht en Rechtvaardigheid (PiS) en de Hongaarse regering-Orbán perken de rechterlijke macht in, zetten het maatschappelijk middenveld buitenspel, onderdrukken de vrije meningsuiting en houden vluchtelingen tegen.

ONDERSTEUNING MENSENRECHTENVERDEDIGERS

Amnesty Nederland ondersteunt zowel de Poolse als de Hongaarse Amnesty-afdeling met expertise, materialen, geld en trainingen. Zo monitorden twee van onze medewerkers de Pride-mars in de Poolse stad Plock en maakten daarvan een video die in Polen meer dan 5.300 keer werd bekeken. Mede dankzij de aandacht beschermde de politie de deelnemers. Ook introduceerde een van onze medewerkers lesmaterialen en werkmethodes bij Amnesty Hongarije, en zette zij vier actiegroepen (Freedom Clubs) op, waarmee ze honderd jongeren mobiliseerde.

In Brussel waren we medeorganisator van twee Rondetafel-bijeenkomsten met EU-functionarissen en ngo's over hoe mensenrechten in de EU beschermd en bevorderd kunnen worden. Daarnaast voerden we actie voor de vrij spraak van veertien Poolse vrouwen die demonstreerden tegen racistische uitingen en tegen intimidatie van de lhbt-activiste Elzbieta Podlesna.

RECHTSPRAAK HONGARIJE

Hongarije richt een nieuw administratief rechtssysteem in voor overheidskwesties en voor corruptie en machtsmisbruik door de politie. Amnesty Nederland en Amnesty Hongarije volgen de ontwikkeling daarvan op de voet, aangezien de politiek daarmee meer invloed kan uitoefenen op het rechtssysteem.

© Amnesty International

In november voerden we actie bij debatcentrum De Balie in Amsterdam, waar de Hongaarse minister van Justitie deelnam aan een debat. We vroegen de Hongaarse regering in eigen land het debat aan te gaan over mensenrechten en ruimte voor maatschappelijke organisaties.

ONTWIKKELINGEN

Hongarije richt voorlopig geen Hoogerechtshof voor administratieve zaken op. Reden: het land 'ligt onder vuur van internationale organisaties', aldus de regering.

Amnesty Hongarije ontvangt subsidie voor mensenrechteneducatie van de Nederlandse ambassade.

Met geld van Amnesty Nederland huurde Amnesty Hongarije een jurist in. In februari 2020 publiceert deze een rapport over de rechtspraak.

De Hongaarse regering dreigde met een nieuwe 'nationale consultatie' waarbij onderzocht wordt of een ngo moet worden verboden.

De Poolse regering dreigt met disciplinaire maatregelen tegen rechters die zich negatief uitlaten over de 'hervormingen'.

We ondersteunen mensenrechtenverdedigers in Polen en Hongarije met workshops over onder meer strategische communicatie, capaciteitsuitbreiding en weerbaarheid. Ook volgen we de veertien vrijgesproken demonstranten en de onafhankelijkheidsstrijd van rechters in Polen. En we zetten in op betere bescherming van de rechtsstaat binnen de EU.

SAUDI-ARABIË

PROBLEEM

Saudische mensenrechtenverdedigers en andere critici worden monddood gemaakt en gevangen gezet.

DOEL

Risico's voor mensenrechtenverdedigers nemen af door:

- Goede informatie voor Nederlandse diplomaten;
- Positievare reputatie onder Saudische bevolking;
- Sterk netwerk van activisten buiten Saudi-Arabië.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Actie.
- Versterking mensenrechtenbeweging.
- Bewustwording in Nederland en Saudi-Arabië.

ACTIVITEITEN

- Productie en verspreiding in Saudi-Arabië van drie animatiefilmpjes over het belang van mensenrechtenverdedigers.
- Productie en verspreiding in Saudi-Arabië van een mensenrechtenpodcast-serie.
- Workshop voor Saudische activisten.

RESULTATEN & IMPACT

- !! Zeven vrouwelijke mensenrechtenverdedigers werden vrijgelaten.
- Animatiefilmpjes werden ten minste 348.100 keer bekeken.
- Het twitteraccount van de podcast kreeg binnen een week 10.000 volgers.
- Nederlandse diplomaten waren aanwezig bij rechtszaak elf vrouwelijke activisten.
- !! Nederland steunde twee EU-oproepen tot vrijlating van Saudische vrouwenrechtenverdedigers.
- Nederlandse media prikken vaker door de pr van de Saudische autoriteiten heen.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [Saudi-Arabië](#)

SAUDISCHE MENSENRECHTEN-VERDEDIGERS BESCHERMEN

De Saudische kroonprins Mohammed bin Salman probeert met een grootschalige pr-campagne in het buitenland zijn reputatie als hervormer te vestigen. Tegelijk maakt hij in eigen land mensenrechtenverdedigers monddood: de meesten zitten achter tralies of zijn gevlucht.

DE DRUK OPVOEREN

Amnesty probeert de Saudische mensenrechtenbeweging levend te houden. Omdat de Saudische autoriteiten erg afhankelijk zijn van handel, kan druk vanuit het Westen daarbij helpen. Daarom dringen we er bij Nederlandse politici en diplomaten op aan in hun contacten met Saudische functionarissen aandacht te vragen voor activisten en hun rechtszaken te volgen. Na onze maandenlange lobby veroordeelde de EU voor het eerst de repressie in Saudi-Arabië scherp en riep op tot vrijlating van met naam genoemde mensenrechtenverdedigers.

Amnesty onderhoudt nauw contact met mensenrechtenverdedigers in ballingschap. We helpen onder meer hun boodschap te verspreiden onder het Saudische publiek en bij netwerkbijeenkomsten en lobbygesprekken waar ze elkaar en diplomaten kunnen ontmoeten.

Via verschillende acties bij de Saudische ambassade en een gesprek met de ambassadeur in Den Haag oefenden we dit jaar druk uit op de autoriteiten om mensenrechtenverdedigers vrij te laten.

BEWUSTWORDING

In Saudi-Arabië zelf werkten we aan meer steun onder de bevolking voor mensenrechtenverdedigers. We probeerden hun reputatie te verbeteren door tegenwicht te bieden aan smaadcampagnes in de staatsmedia. Bijvoorbeeld met de verspreiding van animatiefilmpjes en de productie van een podcast.

© Pierre Crom

ONTWIKKELINGEN

Mede dankzij de internationale aandacht werden zeven mensenrechtenverdedigers vrijgelaten.

Maar in april werden weer veertien schrijvers, journalisten, academici en familieleden van mensenrechtenverdedigers opgepakt. In mei werden 37 mannen geëxecuteerd vanwege hun rol in protesten.

Nederlandse media trappen steeds minder in het Saudische pr-verhaal. Zij plaatsten bij berichten over hervormingen regelmatig kanttekeningen en berichtten over de mensenrechtensituatie, waaronder de moord op journalist Jamal Khashoggi en gevangen vrouwenrechten-activisten.

We zetten onze inspanningen voor mensenrechtenverdedigers voort en produceren meer podcastafleveringen. Rond het Saudisch voorzitterschap van de G20 vragen we bedrijven en de overheid zich in te zetten voor de verbetering van de mensenrechtensituatie.

CHINA

PROBLEEM

In China vinden grote mensenrechtencrises plaats en liggen mensenrechtenverdedigers en diverse gemeenschappen zwaar onder vuur. China ondermijnt de internationale mensenrechtennormen in eigen land en daarbuiten. De machtspositie van het land groeit.

WERKVORMEN

- Lobby in Nederland en EU.
- Actie.
- Voorlichting Nederlands publiek.
- Onderzoek.

ACTIVITEITEN

- Zestien petitie- en schrijfacties.
- Meer dan tien voorlichtings- en trainings-evenementen.
- [Online informatieplatform](#) over mensenrechten in China.
- Veertig interviews met Oeigoeren voor internationaal onderzoek.

RESULTATEN & IMPACT

- !! Google gaat (voorlopig) niet naar China.
- De negatieve impact van China op de mensenrechten kreeg meer media-aandacht.
- !! De Nederlandse overheid moest van de Tweede Kamer mensenrechten centraler stellen in haar China-strategie.
- !! Verschillende steden en provincies scherpten hun China-mensenrechtenbeleid aan.

DOEL

Onder invloed van groeiende druk door politiek, burgers en het bedrijfsleven in Nederland en de EU (en daarbuiten) verbetert China zijn mensenrechtenbeleid, en respecteert het internationale mensenrechtenverplichtingen.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [China](#)

ONDERZOEK, LOBBY EN ACTIE

Een van de mensenrechtencrises die ons in 2019 bezighielden, was de onderdrukking van etnische minderheden in de Chinese provincie Xinjiang. Voor een internationaal Amnesty-onderzoek naar de situatie van Oeigoeren in en buiten China, interviewden we veertig Oeigoeren in Nederland. We voerden schrijfacties tegen heropvoedingskampen en voor vrijlating van verschillende personen. Ook lobbyden we bij Kamerleden en minister van Buitenlandse Zaken Blok om Xinjiang te bespreken in bilaterale, EU- en VN-fora. Daarnaast zetten we actie en lobby in naar aanleiding van de uitleveringswet in Hongkong en het neerslaan van de protesten daartegen. We hadden specifiek aandacht voor de situatie van onder meer lhbt'i'ers en mensenrechtenadvocaten.

We lobbyden voor een sterke mensenrechtencomponent in de nieuwe Nederlandse China-strategie. We gaven tips aan de gemeenten Rotterdam, Amsterdam en Arnhem, en de provincies Limburg en Utrecht voor het centraal stellen van mensenrechten in hun contacten met China.

VOORLICHTING

We richtten een online informatieplatform in, met onder meer mensenrechtentips voor studenten. Ook hielden we publieks-evenementen over onderwerpen als de situatie van lhbt'i'ers, dwangarbeid, de protesten in Hongkong, de onderdrukking van etnische minderheden in Xinjiang en studentenactivisme. We werkten vaak nauw samen met andere Nederlandse organisaties die werken rond China en mensenrechten, en organiseerden een activismeworkshop voor Oeigoeren in Nederland. We kregen veel media-aandacht voor onze standpunten over het Chinese mensenrechtenbeleid.

© Privéfoto

Oeigoeren, Kazakken en andere, voornamelijk islamitische, minderheidsgroepen in de regio Xinjiang worden massaal opgesloten in 'heropvoedingskampen'. Daar worden ze geïndoctrineerd en mishandeld. De meeste familieleden weten niet waar hun opgesloten geliefden zijn. Zo wordt Guligeina Tashimaimaiti, op de foto in deze foto, sinds 26 december 2017 vermist.

ONTWIKKELINGEN

Na acties van Amnesty introduceert Google geen (gecensureerde) zoekmachine in China.

De Tweede Kamer draagt minister Blok op de passages over mensenrechten in de nieuwe China-strategie aan te scherpen.

Zowel Nederland als de EU spreken zich actief uit tegen mensenrechtenschendingen in Xinjiang, onder andere in een brief van 22 staten aan de VN.

Na de brief van de 22 staten aan de VN, stuurden 37 staten de VN een brief waarin ze het Chinese beleid in Xinjiang toejuichten.

We zetten onze huidige inspanningen voort, en zorgen dat mensenrechten steeds centraler staan in Nederlandse en Europese relaties met China.

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

BEDRIJVEN EN MENSENRECHTEN

PROBLEEM

Grote bedrijven zijn regelmatig verantwoordelijk voor ernstige mensenrechtenschendingen. Overheden hebben daar vaak nauwelijks grip op.

WERKWIJZE

- Onderzoek.
- Voorlichting via EerlijkeGeldwijzer.nl.
- Consumentenacties.
- Lobby bij financiële instellingen, ministeries en politiek.

ACTIVITEITEN

- Onderzoek naar beleggingen van verzekeraars in farmaciebedrijven.
- Onderzoek naar investeringen van banken en pensioenfondsen in 'foute' wapenhandel.
- Lancering [Eerlijke Pensioenwijzer](http://EerlijkePensioenwijzer.nl).

IMPACT

- !! Rabobank stopte met investeringen in bedrijven die 'foute' wapenhandel drijven.
- !! Verzekeraars Achmea, Allianz en VGZ verbeterden hun mensenrechtenbeleid.

DOEL

Banken, verzekeraars en pensioenfondsen dringen er bij de bedrijven waarin ze investeren op aan dat zij geen mensenrechten (meer) schenden. Financiële instellingen hebben immers, samen of alleen, veel invloed op een bedrijf.

BEDRIJVEN EN MENSENRECHTEN

De Eerlijke Geldwijzer (een samenwerking tussen Amnesty Nederland, Milieudefensie, Oxfam Novib, PAX en World Animal Protection) onderzoekt het duurzaamheidsbeleid en de investeringspraktijk van de zeven grootste banken, de negen grootste verzekeringsgroepen, en sinds maart 2019 de tien grootste pensioenfondsen. Consumenten krijgen inzicht in de investeringskeuzes van hun financiële instelling en kunnen die aanschrijven en oproepen tot verbeteringen. Zo stimuleren we financiële instellingen om maatschappelijk verantwoord te investeren. In 2019 publiceerde de Geldwijzer een aantal onderzoeksrapporten.

Met andere ngo's werkten we samen met financiële instellingen, overheid en vakbonden bij de implementatie van een mensenrechtenconvenant voor de bankensector, en convenanten met een bredere focus voor de verzekerings- en pensioensector. Al deze 'IMVO-convenanten' (voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen) kwamen eerder tot stand in onderhandeling met Amnesty Nederland en andere partijen. Aangesloten financiële instellingen beloven de negatieve gevolgen van hun investeringen voor mens, dier en milieu te voorkomen, verminderen en/of bij te dragen aan herstel.

© Amnesty International / Fabio Basone

ONTWIKKELINGEN

Enkele banken publiceerden specifieke mensenrechtenrapporten.

In 2009 investeerde de Rabobank nog in verschillende bedrijven betrokken bij 'foute' wapenhandel. Onder druk van de Eerlijke Bankwijzer en consumenten doet de bank dat nu niet meer.

In navolging van andere banken en na lang aandringen verbeterde ABN Amro zijn klachtenmechanisme, dat nu ook openstaat voor slachtoffers van schendingen die geen klant zijn van ABN Amro.

Achmea ontwikkelde nieuw beleid voor de beleggingen, gericht op bescherming van de rechten van kinderen en het tegengaan van vrouwendiscriminatie.

De Eerlijke Geldwijzer blijft onderzoek publiceren naar de investeringen van financiële instellingen. Zo leidt Amnesty een onderzoek naar hoe verzekeraars reageren op ernstige misstanden in de kobalt-sector.

UITZETTING VAN ASIELZOEKERS NAAR GEVAARLIJKE GEBIEDEN

DOEL
Geen uitzettingen naar onveilige landen of onder onveilige omstandigheden.

RESULTATEN & IMPACT

- Onderzoek door Inspectie Justitie en Veiligheid naar uitzetting naar Bahrein.
- Rapport over Sudan gebruikt in asielprocedures en het ambtsbericht Sudan.
- !! Ethiopische asielzoeker mag in Nederland blijven.
- !! Nieuw beleid: Afghaanse tolken krijgen eerder asielstatus.
- !! Afghaanse tolk mag blijven.
- Curaçao introduceerde beschermingsprocedure asielzoekers.

PROBLEEM
Het strenge Nederlandse uitzetbeleid van asielzoekers kan leiden tot een onzorgvuldige asielprocedure, vervolging in het land van herkomst en mensenrechtenschendingen tijdens het uitzetten.

WERKWIJZE

- Onderzoek.
- Lobby.
- Actie.
- Voorlichting.

ACTIVITEITEN

- Brieven en acties gericht op Tweede Kamer over uitzetbeleid naar Afghanistan.
- E-mailactie, persbericht en lobbygesprekken over uitgezette asielzoeker die in Bahrein werd opgepakt.
- Rapport [Risico's bij gedwongen terugkeer naar Sudan](#).
- Werkbezoek aan Curaçao.
- Lobbybrieven in individuele zaken, onder andere van een Ethiopier.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [vluchtelingen en migranten](#)

AFGHANISTAN, BAHREIN, SUDAN EN CURAÇAO

Amnesty volgt het Nederlands uitzettingsbeleid op de voet. In 2019 hadden we hierover meermaals contact met leden van de Eerste en Tweede Kamer en betrokken ministeries. In januari zetten we het tragische lot op de kaart van een asielzoeker die was uitgezet naar Bahrein en direct na aankomst werd opgepakt.

Gedwongen uitzetting naar Afghanistan is onveilig, zo blijkt uit Amnesty-onderzoek. Daarom vroegen we de Tweede Kamer om herziening van het asielbeleid over dit land. Ook voerden we samen met andere ngo's actie tegen uitzettingen naar Afghanistan, in het bijzonder de dreigende uitzetting van een tolk die daar voor het Amerikaanse leger had gewerkt. Zijn leven zou bij terugkeer gevaar lopen. Wij startten een e-mailactie en pleitten bij de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Defensie voor een vluchtelingenstatus voor tolken.

In maart concludeerden we in het rapport [Risico's bij gedwongen terugkeer naar Sudan](#) dat (vermeende) aanhangers van de oppositie en/of afkomstig uit conflictgebieden het risico lopen vervolgd te worden. Advocaten gebruiken dit in asielprocedures van hun cliënten om aan te tonen dat terugkeer naar Sudan gevaarlijk voor hen is.

Ons rapport [Opgesloten en uitgezet – Venezolanen krijgen geen bescherming in Curaçao](#) uit 2018 bracht enige verandering op Curaçao en in het medeverantwoordelijke Nederland. Hoewel er inmiddels een beschermingsprocedure is, zijn de mensenrechten van asielzoekers op Curaçao nog lang niet geborgd. De procedure is gebrekkig en asielzoekers worden nog steeds onder erbarmelijke omstandigheden gedetineerd en vaak alsnog uitgezet. Tijdens een werkbezoek aan Curaçao in 2019 sprak onze directeur hierover met onder anderen de Curaçaose minister-president.

© Wakil Kohaar / AFP / Getty Images

Afghanistan is zeer onveilig. Voor het zesde jaar op rij werden er in 2019 meer dan 10.000 burgers gedood door gewapende groeperingen, regeringstroepen en internationale troepen die zich mengen in het gewapende conflict. Op deze foto een bomaanslag van de Taliban in de hoofdstad Kabul.

ONTWIKKELINGEN

Motie voor speciale status Afghaanse tolken aangenomen.

De asielzoeker die werd uitgezet naar Bahrein werd onterecht veroordeeld tot levenslang.

De staatssecretaris ziet geen reden tot nader onderzoek naar uitzettingen naar Sudan.

Met dank aan de financiële steun van Adessium zetten we ons werk op gedwongen terugkeer voort. We onderzoeken hoe de toenemende focus op terugkeer vanuit de overheid de rechten van mensen zonder verblijfsrecht en in vreemdelingendetentie beïnvloedt. Ook zetten we ons in voor mensen die dreigen te worden uitgezet naar risicolanden.

INPERKING DEMONSTRATIERECHT

PROBLEEM

De afgelopen jaren werden in Nederland mensen die vreedzaam demonstreerden soms ten onrechte tegen-gewerkt. Terwijl het recht om te demonstreren een fundamenteel mensenrecht is.

DOEL

De overheid waarborgt het recht om te demonstreren in Nederland.

WERKWIJZE

- Onderzoek.
- Juridische acties.
- Voorlichting/media.

RESULTATEN & IMPACT

- !! Demonstraties bij Sinterklaasintochten konden doorgaan.
- !! Deels in het gelijk gesteld in rechtszaak over demonstratierecht.

ACTIVITEITEN

- Monitoren demonstraties over klimaat en Sinterklaasintochten.
- Juridische actie vanwege tegenwerking Amnesty-demonstraties.
- Training monitoring demonstratierecht, twee meet-ups, masterclass.
- Interviews, nieuwsberichten, tweets.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [het demonstratierecht in Nederland](#)

DEMONSTRATIES WORDEN ONTERECHT VERHINDERD

In Nederland verlopen de meeste demonstraties zonder problemen. Helaas gaat het ook soms mis en worden mensen die vreedzaam demonstreren tegengewerkt en soms zelfs aangehouden. Amnesty zet zich daarom in voor betere waarborgen van het demonstratierecht in ons land.

MONITOREN EN PROCEDEREN

Amnesty Nederland heeft 25 mensen opgeleid in het monitoren van demonstraties. In 2019 hielden zij toezicht bij acht grote demonstraties waarbij wij problemen voorzagen. Amnesty demonstreert zelf regelmatig, met name bij ambassades in Den Haag. Dit jaar werkte de politie ons daarbij soms onterecht tegen. Zo vorderden agenten tijdens twee eenpersoonsprotesten tijdens het bezoek van de Chinese premier identiteitsbewijzen. Wij dienden daarover een klacht in. Deze procedure loopt nog. Ook spanden we een zaak aan in reactie op verregaande beperkingen opgelegd aan een demonstratie van onder meer Amnesty-vrijwilligers in Maastricht. In bezwaar en later beroep stelde de rechtbank ons deels in het gelijk. We hopen op een oordeel van de Raad van State in 2020.

© Pierre Crom

ONTWIKKELINGEN

Het politieoptreden bij Sinterklaasintochten was beter dan in voorgaande jaren; aangekondigde demonstraties konden doorgaan.

Wel werden de protesten tegen Zwarte Piet vanwege geweld en bedreigingen door voorstanders verregaand beperkt.

Tijdens een 'Protestival' van Greenpeace op Schiphol werden zo'n tweehonderd vreedzame demonstranten, waarschijnlijk onterecht, aangehouden.

We blijven monitoren bij demonstraties. In onze lobby bepleiten we dat gemeentelijke noodwetgeving niet wordt ingezet ter regulering van vreedzaam protest. Er komt een uitspraak van de Hoge Raad in onze rechtszaak over de vraag of het inhuren van gecertificeerde verkeersregelaars een taak is van de overheid of van de organisatoren van een demonstratie.

INVOERING TASERS BIJ POLITIE

PROBLEEM

De Nederlandse politie wil een stroomstootwapen in de basisuitrusting van agenten. Tijdens een pilot werd dat wapen excessief gebruikt, met name in de gevaarlijke 'drive-stun'-modus.

DOEL

Taser wordt dankzij goede geweldsinstructie alleen in uiterste gevallen gebruikt door specialistische politieteams. De drive-stun-modus wordt niet gebruikt.

WERKWIJZE

- Onderzoek.
- Lobby bij minister, ministerie, Tweede Kamer en politie.

ACTIVITEITEN

- Deelname aan rondetafelgesprek Tweede Kamer over wijziging geweldsinstructie politie.
- Gesprekken met Kamerleden en ambtenaren van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

RESULTATEN & IMPACT

- !! Geweldsinstructie beperkt het gebruik van 'drive-stun' sterk.
- Voorstel over brede invoering van de taser uitgesteld; in november 2019 naar de Tweede Kamer.
- Ons persbericht naar aanleiding van aangekondigde invoering taser werd breed door de media opgepikt.

Lees meer over ons werk ten aanzien van [stroomstootwapens](#)

TASERS BIJ DE POLITIE

Een aantal teams van de Nederlandse politie voerde sinds begin 2017 een proef uit met het gebruik van stroomstootwapens. Dat leidde tot een aantal ernstige incidenten. Uit het Amnesty-rapport [*Een mislukt experiment: De Taser-pilot van de Nederlandse politie*](#) uit februari 2018 bleek dat het wapen excessief werd gebruikt, met name in de gevaarlijke 'drive-stun'-modus. Ook werd de taser, tegen de mensenrechtenregels in, ingezet in situaties die niet levensbedreigend waren en geen kans gaven op ernstig letsel. Bijvoorbeeld tegen mensen die geboeid waren. Dit was met name het gevolg van een gebrekkige geweldsinstructie voor de politie.

ONDERZOEK, LOBBY, MEDIA

Amnesty voerde daarom druk uit om de introductie van het wapen in de basisuitrusting tegen te houden en de geweldsinstructie te verbeteren. We droegen bij aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over de wijziging van de geweldsinstructie, voorzagen Kamerleden van schriftelijke informatie die ze inbrachten in Kamervragen, en spraken met Kamerleden en ambtenaren van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ook zochten en vonden we de media met onze zorgen.

Amnesty bracht in februari 2018 het rapport *Een mislukt experiment: De Taser-pilot van de Nederlandse politie* uit. Daaruit blijkt dat agenten het stroomstootwapen regelmatig gebruiken in situaties waarin geen sprake is van een bedreiging van het leven of risico op ernstig letsel. Zo zijn mensen getaserd die al waren geboeid, of in een politiecel of separeerruimte van een GGZ-instelling verbleven. Sommigen kregen zelfs meerdere stroomstoten toegediend, wat grote gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

ONTWIKKELINGEN

Mede door onze druk werd de tijdelijke geweldsinstructie voor de pilot aangescherpt en liep het besluit over brede invoering van de taser vertraging op.

Maar in november informeerde de minister de Kamer toch dat hij de komende vijf jaar 17.000 agenten wil uitrusten met het stroomstootwapen.

In lijn met Amnesty's advies besloot hij wel het gebruik van de drive-stun-modus sterk te beperken.

Amnesty dringt aan op extra evaluatie en zal de invoering nauwlettend volgen.

VOORUITBLIK NAAR 2020

Het mensenrechtenveld verandert snel anno 2020. Om de kansen te benutten die dat met zich meebrengt, en om effectief te blijven, zet Amnesty in op innovatie en pakken we diverse nieuwe onderwerpen op.

De ontwikkelingen op technologisch vlak maken veel zaken makkelijker en sneller, maar de technologie leidt in verkeerde handen ook tot privacy-schending, discriminatie en repressie. Het mensenrechteninstrumentarium is daar niet tegen opgewassen. Maar er zijn ook kansen. Om die te benutten moeten we onszelf wel blijven aanpassen aan de veranderende omstandigheden.

De komende jaren zal Amnesty Nederland dan ook inzetten op innoveren. Nieuwe technologie en communicatiemiddelen geven ons nieuwe kansen. Zoals op het gebied van fondsenwerving, waar het nodig is om nieuwe doelgroepen op een andere manier te benaderen. Of bij het bereiken van onze achterban, waar we nóg sterker inzetten op sociale media. Jonge, diverse doelgroepen zetten zich graag voor ons in, maar wel op andere manieren dan we gewend zijn. Ook innoveren we op het terrein van onderzoek, waar we kunnen profiteren van nieuwe onderzoeksmethoden als geavanceerde data-analyse of het kraken van algoritmes. Een gang naar de rechter voegen we eveneens toe aan ons instrumentarium.

Daarnaast brengt een nieuwe tijd ook nieuwe urgente onderwerpen met zich mee. Onderwerpen als technologie en mensenrechten, wederzijdse instemming bij seksuele handelingen en de invloed van China in Europa. Die gaan we oppakken. Maar we kunnen uiteraard niet alles doen. Om ons op nieuwe onderwerpen te kunnen richten, moeten we helaas ook afscheid nemen van thema's die ons dierbaar zijn. Thema's waarop we goed werk hebben verricht. Zo bouwen we ons werk ten aanzien van contraterrorisme af. Ook zullen we minder aandacht besteden aan Indonesië nu de Amnesty-sectie daar op eigen benen kan staan.

Naast inhoudelijke veranderingen verwelkomt Amnesty Nederland op 1 januari 2020 een nieuwe directeur, Dagmar Oudshoorn, en medio 2020 een nieuwe voorzitter van het bestuur.

ONZE WERKWIJZE

Amnesty International streeft naar een rechtvaardige wereld waarin iedereen vrij is en gelijk wordt behandeld. Daar zetten we verschillende middelen voor in.

AMNESTY ONDERZOEKT

Als we ergens op de wereld een schending van mensenrechten signaleren of vermoeden, of er een melding van ontvangen, wordt dit door onze onderzoekers direct onderzocht.

AMNESTY VOERT ACTIE

Wereldwijd mobiliseren we honderdduizenden mensen om in actie te komen.

AMNESTY LOBBYT

We lobbyen bij regeringen en internationale organisaties om in te grijpen wanneer mensenrechten worden geschonden.

AMNESTY LICHT VOOR

We maken onrecht openbaar via rapporten, persberichten en onze (sociale) media. Daarnaast creëren we kennis over mensenrechten in de Nederlandse samenleving, onder andere met gastlessen op scholen.

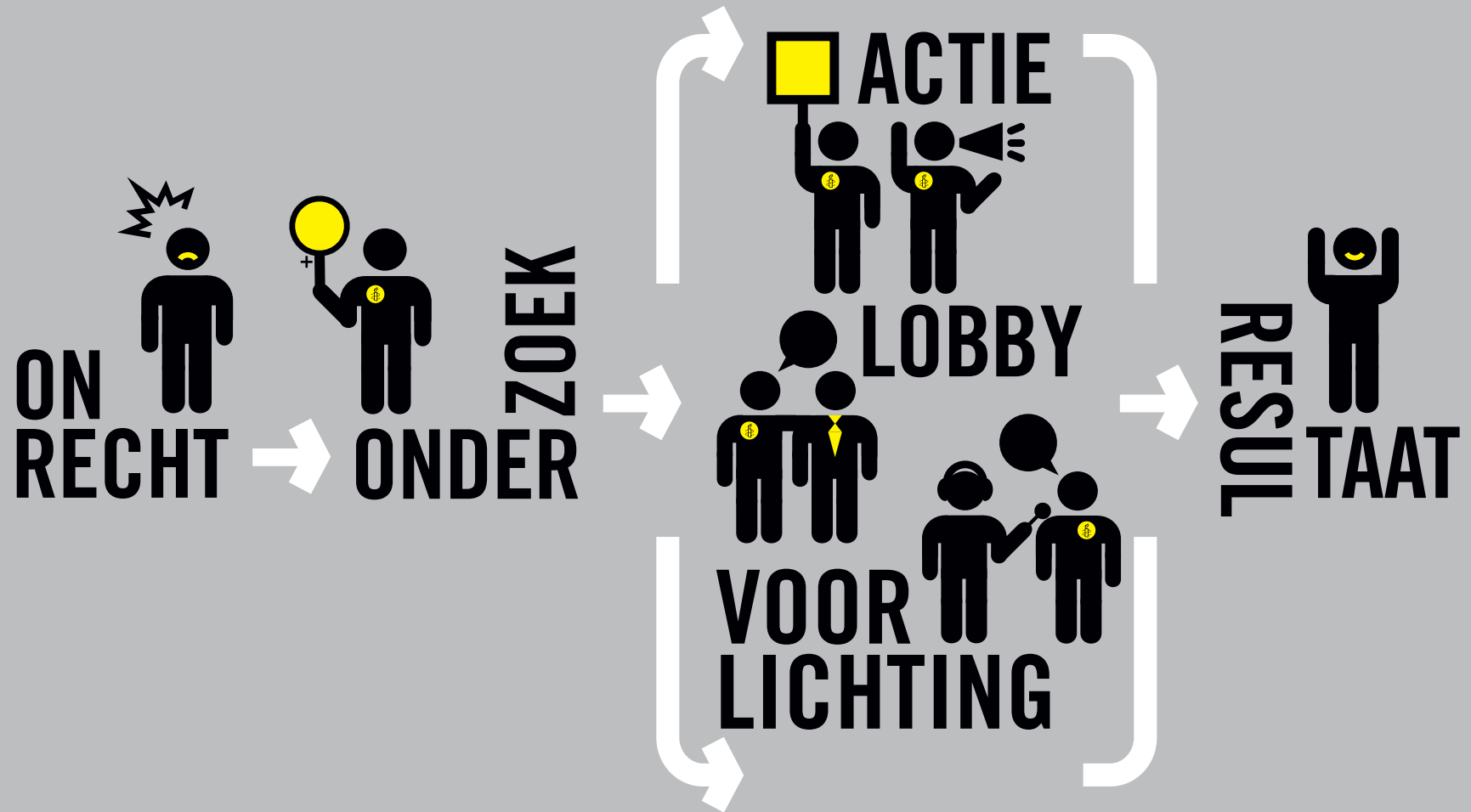
AMNESTY WERKT SAMEN

We werken samen met partners en activisten in eigen land en andere landen om een groter maatschappelijk draagvlak en meer impact voor mensenrechten te bereiken.

AMNESTY WERFT FONDSSEN

We werven fondsen om ons internationale werk voor de mensenrechten te financieren.

Met deze werkwijze dragen we ertoe bij dat de autoriteiten die de mensenrechten schenden, weten dat de wereld over hun schouder meekijkt, en oefenen we druk uit om schendingen te stoppen.

AMNESTY ONDERZOEKT

Goede en betrouwbare informatie ligt aan de basis van ons werk. Onze onderzoekers verzamelen informatie over schendingen van mensenrechten aan de hand van zo veel mogelijk bronnen. De meeste rapporten worden geschreven door Amnesty's Internationaal Secretariaat. In 2019 brachten we internationaal 142 rapporten en briefings uit.

Amnesty Nederland zorgde er tussen 2016 en 2019 met financiële steun van de Nationale Postcode Loterij voor dat Amnesty een internationaal crisis response team kon starten en opbouwen. Dat team rapporteert in een vroege fase van een conflict over (oorlogs)misdaden. Het gaat in 2020 verder zonder steun van de Postcode Loterij.

Amnesty Nederland zelf deed in 2019 onderzoek naar mensenrechten in Nederland, onder meer naar schendingen van het demonstratierecht, het gebruik van stroomstootwapens door de Nederlandse politie, vreemdelingendetentie en uitzettingen van ongedocumenteerden. We publiceerden in maart het rapport [Risiko's bij gedwongen terugkeer naar Sudan](#). In maart bracht ons Police and Human Rights Programme de publicatie [Projectile and electric-shock weapons](#) uit. Daarmee informeren we autoriteiten van allerlei landen over de risico's van stroomstootwapens, en adviseren we ze over maatregelen wanneer zij de wapens tóch willen invoeren.

De Eerlijke Geldwijzer, een samenwerkingsverband waarvan Amnesty deel uitmaakt, publiceerde in 2019 twee onderzoeksrapporten die te maken hadden met mensenrechten. Het rapport [Taming Big Pharma](#) beschrijft in hoeverre verzekeraars hun beleggingen gebruiken om farmaciebedrijven ertoe te bewegen de toegang van arme mensen tot medicijnen te verbeteren. [Controversial Arms Trade and investments of Dutch banks](#) schetst in hoeverre Nederlandse banken in 'foute' wapenhandel investeren.

AMNESTY VOERT ACTIE

Een kleine greep uit de vele acties die Amnesty Nederland in 2019 voerde.

RUIM 1 MILJOEN HANDTEKENINGEN

In maart kreeg mensenrechtenadvocate Nasrin Sotoudeh uit Iran 38 jaar gevangenisstraf en 148 zweepslagen opgelegd. Meer dan 1 miljoen mensen wereldwijd tekenden de petitie voor haar vrijlating. In Nederland deden 58.909 mensen dat. Op 31 mei – haar verjaardag – protesteerden we met zo'n 120 mensen voor de Iraanse ambassade in Den Haag.

KHASHOGGIGRACHT

Begin oktober was het een jaar geleden dat de journalist Jamal Khashoggi op het Saudische consulaat in Istanbul werd vermoord. Wij doopten de straat van de Saudische ambassade in Den Haag om in Khashoggigracht. Dat werd ook opgepikt door regeringsgezinde sociale media in Saudi-Arabië.

RECHTZAAK TEGEN SHELL

In februari begon in Den Haag de rechtszaak die vier Nige-riaanse weduwen, met behulp van Amnesty, aanspanden tegen Shell. De weduwen beschuldigen het oliebedrijf ervan medeplichtig te zijn aan executie van hun echtgenoten: de 'Ogoni Nine'.

© Pierre Crom

© Pierre Crom

© Pierre Crom

PROTEST TEGEN MISDADEN MYANMAR

Eenpersoonsprotest tijdens bezoek van het Myanmarse regeringshoofd Aung San Suu Kyi aan Den Haag, voor de vervolging van de militaire top voor misdaden tegen de menselijkheid. Suu Kyi kwam naar het Internationaal Gerechtshof voor de rechtszaak die Gambia tegen Myanmar aanspande over genocide op de Rohingya-bevolking.

KIJK NIET WEG

Op dinsdag 19 februari overhandigden de initiatiefnemers van de petitie 'Kijk niet weg' ruim 53.000 handtekeningen aan Kamerleden in Den Haag. Hiermee vroegen Amnesty en andere bezorgde burgers en organisaties aandacht voor de humanitaire ramp in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden.

PINKPOP

23.654 bezoekers van de muziekfestivals Pinkpop en Lowlands zetten hun handtekening onder een petitie voor gerechtigheid voor de nabestaanden van de Griekse lhbt-activist Zak Kostopoulos, die in Athene werd doodgeschoten. Het Pinkpop-hoedje, waarvan de opbrengst naar Amnesty gaat, werd dit jaar ontworpen door Bas Kosten (hiernaast op de foto met festivaldirecteur Jan Smeets).

PRIDE AMSTERDAM

Tijdens de Canal Parade van Pride Amsterdam voeren homo-rechtenverdedigers uit Nederland, Rusland, Jamaica, Syrië en Polen mee op onze boot.

RAMI SIDKY

In mei boden we, samen met zijn vroegere docent aan de Universiteit van Amsterdam, bij de Egyptische ambassade een gitaarkoffer met bijna 43.000 handtekeningen aan voor de vrijlating van Rami Sidky. De gitarist zat al een jaar vast omdat hij ten onrechte werd beschuldigd van betrokkenheid bij een muziekvideo die de spot drijft met de Egyptische president El-Sisi. Een dag na onze actie besloot de rechtbank dat Sidky moest worden vrijgelaten.

BEVRIJDINGSFESTIVALS

Bezoekers aan Bevrijdingsfestivals lieten we, in een groot Jenga-spel, blokken met mensenrechten wegtrekken uit een toren. Daarmee vroegen we aandacht voor de afbrokkelende rechtsstaat in Europa. We verzamelden 4.815 handtekeningen onder een petitie voor veertien Poolse vrouwen die werden vervolgd omdat ze vreedzaam demonstreerden. Zij werden in oktober vrijgesproken.

CHECKPOINT CHANGEMAKERS

Actievoeren: dat leerden vijftig jongeren die in september deelnamen aan het actieweekend Checkpoint Changemakers in Soest. Op het Domplein in Utrecht haalden ze met een zelfbedachte actie in anderhalf uur tijd 657 handtekeningen op onder een petitie voor de Nigeriaanse mensenrechtenverdediger Nasu Abdulaziz. Het weekend was mogelijk gemaakt door een bijdrage van de ASN Bank.

© Marieke Wjintjes

© Pierre Crom

WRITE FOR RIGHTS

Op en rond 10 december, de Dag van de Mensenrechten, werden overal in het land voor het zevende jaar achtereenvolgende brieven geschreven. Dit jaar stonden tien jongeren centraal die groot onrecht werd aangedaan. Mede door een toegenomen deelname online werden er dit jaar ruim twee keer zoveel brieven geschreven als in 2018. Via sociale media werden 73.736 brieven verstuurd; ruim 2,5 keer zoveel als vorig jaar.

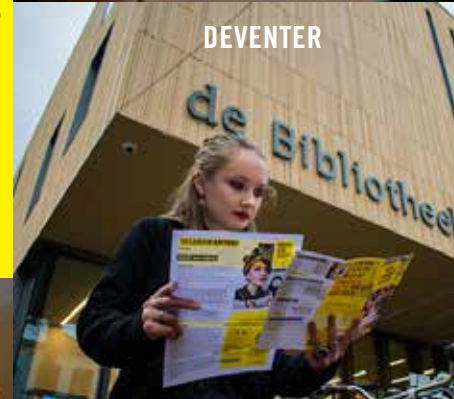
Aantal brieven in Nederland: **>332.000** (2018: >166.000)
Aantal schrijfloccaties: **1.001** (2018: 1.000)
Aantal deelnemende scholieren: **48.468** (2018: bijna 50.000)
Aantal deelnemende scholen: **376** (2018: 382)

AMSTERDAM

© Emma Haverdings

DEVENTER

© Emma Haverdings

ZWOLLE

EINDHOVEN

NIJMEGEN

UTRECHT

© Bart Kouwenberg

‘IK KREEG DE AMNESTY-ACTIES VAN HUIS UIT MEE’

Mirthe Sportel is lid van de Leidse studentenvereniging AEGEE, die zich richt op internationale samenwerking. Perfect publiek voor een Write for Rights-evenement dus. ‘De actie sluit helemaal bij ons aan.’

De studentenvereniging AEGEE in Leiden werd benaderd met de vraag of ze een Write for Rights-evenement wilden organiseren. ‘Wij waren gelijk enthousiast’, vertelt AEGEE-bestuurslid Mirthe Sportel. ‘Wij focussen op internationale samenwerking. We reizen veel, hebben contacten met AEGEE-afdelingen door heel Europa en we vinden het belangrijk om ook aan inhoudelijke activiteiten te doen. Zo houden we ons bezig met onderwerpen als mensenrechten, ontwikkeling, educatie, enzovoorts. Write for Rights sluit daar dus helemaal bij aan.’

Wat komt er kijken bij het organiseren van zoiets?

‘In de eerste plaats moet je natuurlijk een locatie regelen. Wij houden onze vaste borrels in een kroeg in de buurt en daar konden we terecht. Verder moet je zorgen dat alle spullen er zijn – informatie over de schrijfacties, briefpapier, enveloppen, pennen en noem maar op – en je moet de promotie verzorgen. Wij hebben vooral via Facebook geworven. Verder had het hoofdkantoor van Amnesty aangegeven dat er ook een silent disco kon worden verzorgd. Dat hebben wij ook gedaan.’

MIRTHE SPORTEL ORGANISEERDE EEN WRITE FOR RIGHTS-EVENEMENT IN LEIDEN

‘Iedereen wil in vrede leven,
iedereen wil vrij zijn en in
zijn waarde worden gelaten.
Dat motiveert mij ook wel
om zoiets te organiseren.’

Was het geslaagd?

‘Jazeker, er was een heel goeie sfeer. We waren met ongeveer honderdtwintig mensen. Onze eigen leden waren er met vrienden, en ook wat mensen van buiten onze vereniging die het online hadden gezien. Allemaal studenten. Het was heel gezellig, vooral toen ook de *silent disco* begon, maar er is wel de hele tijd ook ijverig doorgeschreven. Op de achtergrond vertoonden we filmpjes over de mensen voor wie we schreven.’

Waren er zaken die jou persoonlijk aangrepen?

‘Mij raakte de zaak van Yasaman uit Iran. Zij deelde zonder hoofddoek bloemen uit aan mensen in de trein en kreeg zestien jaar cel omdat ze haar hoofddoek had afgedaan. En een andere zaak die me goed bijstaat was die van Yiliyasijiang, een Oeigoer uit China. Hij studeerde in Egypte, werd daar plotseling opgepakt en aan China overgedragen. Waarschijnlijk zit hij nu in een van de “heropvoedingskampen” voor Oeigoeren, maar zijn familie weet het niet zeker. Overigens vond ik het opmerkelijk dat er bij de mensen die kwamen schrijven niet één zaak meer leefde dan andere. Voor iedereen zijn ongeveer evenveel brieven geschreven.’

Wat vond je zo heftig aan die zaken?

‘Ik vind het sowieso een heftig idee dat er zulke grote verschillen zijn in de wereld. Iedereen wil in vrede leven, iedereen wil vrij zijn en in zijn waarde worden gelaten. Dat motiveert mij ook wel om zoiets te organiseren. Verder ben ik er ook mee opgegroeid, want ik ging als klein meisje al met mijn oma mee naar Amnesty-schrijfacties in de kerk. Daar schreef ik kaarten, maakte tekeningen voor gewetensgevangenen. Dat was heel leuk om te doen. Dus ik kreeg het van huis uit al mee!’

Hebben die acties zin denk je?

‘Ja, die acties hebben zeker zin. Als je kijkt naar al die succesverhalen van mensen die vrijkomen na Amnesty-acties merk je dat regeringen toch blijken te luisteren. En bovendien ervaren de mensen die vastzitten heel veel steun van het feit dat ze niet worden vergeten.’

DE ACHTERBAN

2017

2018

2019

Achterban

370.347

345.592

368.187

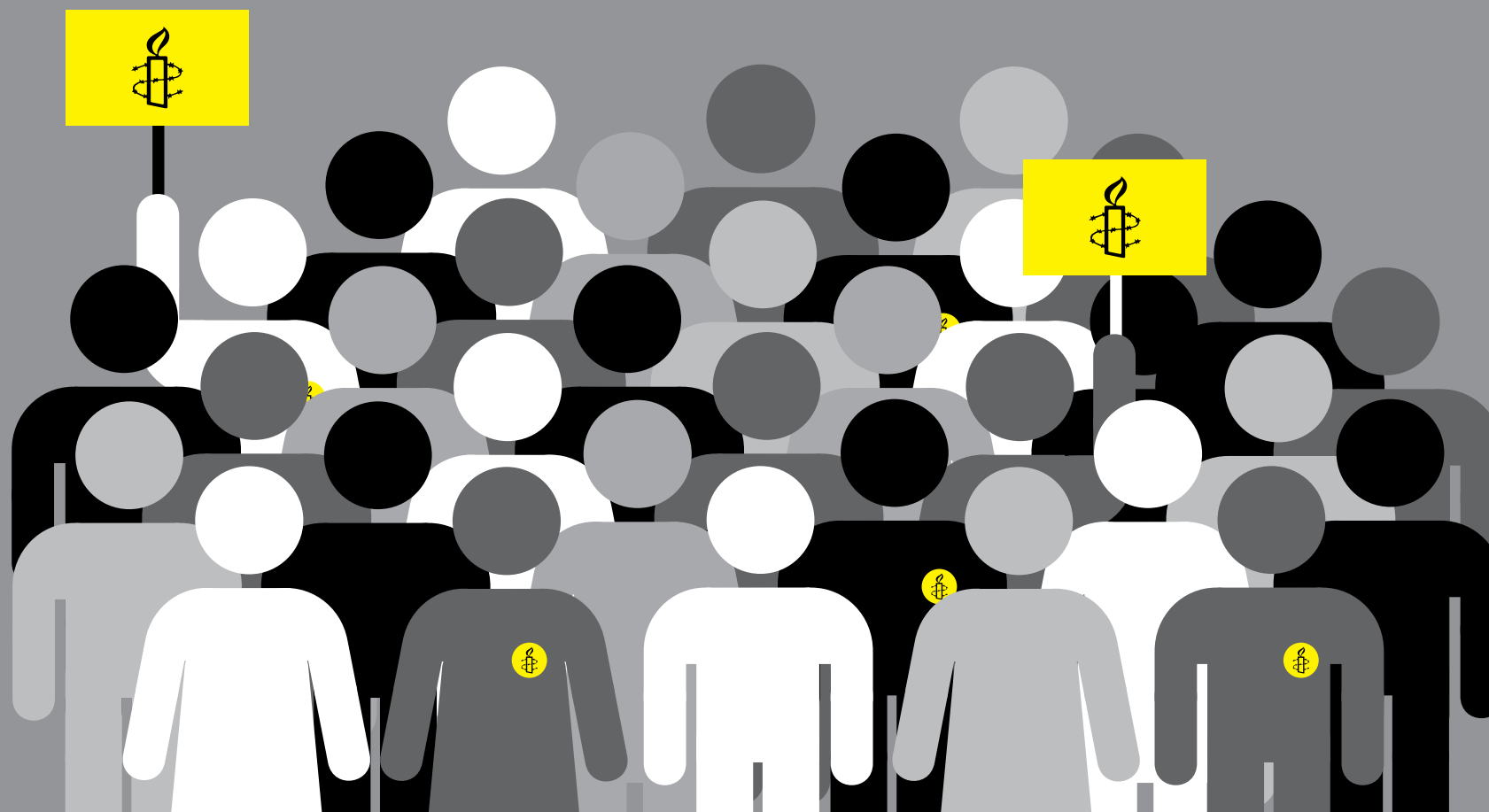

Leden/donateurs

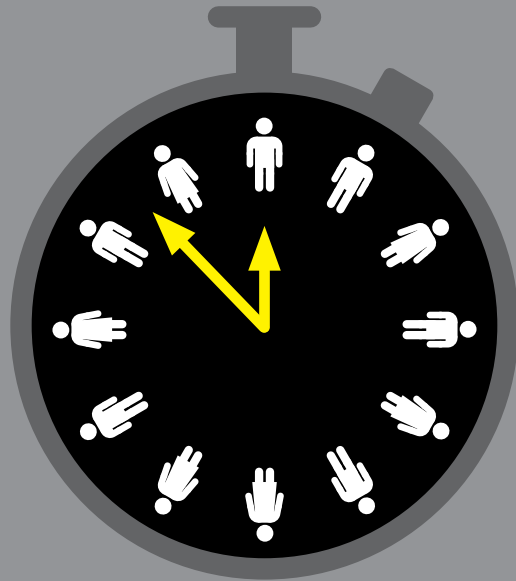
253.689

251.011

250.908

SPOEDACTIES

350x

Verkeert iemand in acuut gevaar,
dan stuurt Amnesty binnen 48 uur over
de hele wereld een spoedactie uit

168 nieuwe acties

116 vervolgacties

66 acties werden afgerond

53 keer met een positief resultaat

Amnesty Nederland zette in totaal **58** acties uit

DE 4 BELANGRIJKSTE REDENEN VOOR EEN SPOEDACTIE

(waarbij voor een deel van de zaken meerdere
redenen waren om met spoed in actie te komen)

Mensenrechtenverdedigers: **89** acties

Gewetensgevangenen: **77** acties

Vrijheid van meningsuiting: **74** acties

Detentie: **58** acties

LOKALE GROEPEN

In 2019 konden we rekenen op de inzet van 221 Amnesty-groepen. Ze zetten diverse activiteiten op touw, zoals het verzamelen van handtekeningen onder petities, het inzamelen van geld tijdens de collecte en het geven van voorlichting en gastlessen op scholen. De meeste Amnesty-groepen schreven brieven aan autoriteiten voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen. De elf studentengroepen zijn daarnaast bijvoorbeeld ook actief tijdens de introductiedagen van de universiteiten. Zij bereiken daarmee vele honderden jongeren en betrekken hen bij het werk van Amnesty.

Daarnaast konden we ook dankbaar gebruikmaken van de inzet van 66 regiovrijwilligers en 2.942 flexvrijwilligers, zowel op landelijk als op regionaal niveau. De vrijwilligers ondersteunen Amnesty met allerlei activiteiten, zoals het digitaal invoeren van gegevens en de verzending van actie-materialen, en bij de uitvoering van acties en activiteiten.

Lees meer over [Amnesty-groepen](#)

‘IK HOOP EEN KLEIN SPLINTERTJE BIJ TE DRAGEN’

Als tiener was Erik Koster al onder de indruk van Amnesty International. En toen rond 2013 Amnesty-groep Dalfsen op zijn laatste benen liep, voelde hij zich geroepen het stokje over te nemen. Want: ‘De fakkel moet blijven branden.’ Belangrijkste troeven van de groep: Bep, Nel en een gele bakfiets.

‘Ik wilde me er niet tegen verzetten’, zegt Erik Koster, rechter van beroep en één van de vijf vaste leden van de Amnesty-werkgroep Dalfsen. Koster coördineerde al een tijdje de Amnesty-collecte in het dorp toen op een koude avond iemand van Amnesty Dalfsen aanbelde met het verzoek de groep over te nemen. ‘Anders zouden ze zichzelf opheffen. Toen ik bij de collecte zat dacht ik altijd al: ik moet die werkgroep eens opzoeken. Dus ik zei ja. Samen met twee collectanten hebben we het toen opgepakt. Want de fakkel moet blijven branden in Dalfsen.’

Was je al langer bij Amnesty betrokken?

‘Zoals veel mensen kende ik Amnesty uit mijn jeugd. Als tiener bezocht ik informatieavonden over Amnesty, waar brieven werden geschreven op dat welbekende luchtpostpapier. Was ik erg van onder de indruk, dat er zo’n club was die zich inzette voor de bescherming van de rechten van mensen ver weg.’

ERIK KOSTER BLIES AMNESTY-GROEP DALFSEN NIEUW LEVEN IN

Dat bleef altijd sluimeren, en rond 2008 werd ik gebeld of ik wilde collecteren. Dat wilde ik wel. Paar weken later belden ze terug: wil je ook coördineren? Wilde ik ook wel.'

Hoe gaat het nu met de groep Dalfsen?

'Prima: we hebben vijf vaste leden en daaromheen een groep mensen die hier en daar bijspringen. Zoals Bep en Nel: twee gouden dames van in de zeventig die ervoor zorgen dat de schrijfacties worden verspreid. Zij zijn ook de spil van de Schrijfmarathon, tegenwoordig Write for Rights. Dat is altijd een groot succes in Dalfsen, tientallen mensen komen eropaf, in het Grand Café in het dorp. Bep en Nel zitten in het midden, sorteren de brieven en roepen af en toe de tussenstanden om.'

'Ik heb zoveel respect voor de mensen die ondanks gevaren opkomen voor de mensenrechten. Ik zou niet zo dapper zijn.'

Was 2019 voor jullie een goed jaar?

'De meest bijzondere activiteiten hadden te maken met contact met de jeugd. Wij waren in Heino op een bijeenkomst van World Servants, een vrijwilligersorganisatie van jongeren die in ontwikkelingslanden helpen met het bouwen van klinieken, scholen en dergelijke. En in het voorjaar stonden we op een evenement van Scouting Nederland. Ik vind dat belangrijk om te doen, de jeugd opzoeken. Want zoals ik al zei: de fakkel moet worden doorgegeven. Verder zijn we dit jaar gaan samenwerken met het plaatselijke theater De Stoomfabriek, voor de vertoning van films uit de collectie van Movies that Matter. In 2019 draaiden ze *Cold War*, prachtige film. In 2020 volgt in elk geval *Shoplifters*. En bij de kick-off van de Collecteweek kwam Amnesty-directeur Eduard Nazarski een presentatie houden. Hij ontmoette ook Jopie Smit, veertig jaar geleden een van de oprichtsters van Amnesty Dalfsen. Ze is nu boven de 90.'

Is er nog iets bijzonders aan jullie groep dat nog niet is genoemd?

'Jazeker. Het meest unieke aan ons is dat wij in het bezit zijn van een heuse Amnesty-bakfiets. We hebben een oude bakfiets in Amnesty-kleuren laten pimpen door een mbo-klas in Zwolle. Echt een eyecatcher als je ermee door het dorp rijdt. Laatste keer dat we hem gebruikten was voor de publiciteit voor Write for Rights. Het is een geweldig pr-instrument.'

Tot slot: waarom vind je het belangrijk dat Amnesty bestaat?

'Ik probeer me weleens te verplaatsen in de verhalen van mensen voor wie Amnesty zich inzet. Dat kan ik nauwelijks, want wij leven in een keurig aangeharkt landje. Wij hebben onafhankelijke rechters, vrije journalisten. Als ik lees over sommige andere landen vind ik dat beklemmend. Ik heb zoveel respect voor de mensen die ondanks gevaren opkomen voor de mensenrechten. Ik zou niet zo dapper zijn. Maar ik hoop een klein splintertje bij te dragen aan hun werk.'

AMNESTY LOBBYT

In onze lobby bij de Tweede Kamer en bij verschillende ministeries (Justitie en Veiligheid, Buitenlandse Zaken en – in mindere mate – Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) dringen wij erop aan dat Nederland mensenrechten een prominente rol geeft in het binnen- en buitenlands beleid. Wij vragen hun aandacht voor onze betrouwbare en unieke informatie, en voor onze politiek relevante analyses en standpunten. In internationaal verband lobbyen wij bij onder meer de Europese Unie, de Raad van Europa, het Internationaal Olympisch Comité, de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en bij bedrijven.

In 2019 lobbyden we vooral voor:

- Actievere inzet van Nederland en de EU voor mensenrechtenverdedigers in andere landen (zie hoofdstuk mensenrechtenverdedigers);
- Een humaan asielsebeleid, inclusief een speciale status voor tolken (speciale status kwam er);
- Geen stroomstootwapens voor de politie (zie hoofdstuk mensenrechten in Nederland);
- Verlenging van de VN-waarnemingsmissie in Jemen (werd verlengd);
- Een prominente rol van mensenrechten in het burger-schapsonderwijs (positief wetsvoorstel);
- Meer transparantie rondom de inzet van (lucht)wapens en over mogelijke burgerdoden in militaire missies (minister nam vrijwel al onze voorstellen over);
- Naleving van het demonstratierecht (zie hoofdstuk mensenrechten in Nederland);
- Bestrijding van etnisch profileren door de politie (politie trof maatregelen, waaronder een evaluatie);
- Een contraterorismebeleid dat niet leidt tot discriminatie, privacyschending en andere mensenrechtenschendingen. (wetsvoorstel strafbaarstelling verblijf in terroristisch gebied werd op kleine puntjes aangepast).

Amnesty spreekt met staatssecretaris Harbers van Justitie en Veiligheid over de onveiligheid in Afghanistan en de onwenselijkheid van het terugsturen van asielzoekers naar dat land.

In de jaarverslagonderdelen over mensenrechtenverdedigers, mensenrechten in Nederland en educatie leest u meer over de impact van ons lobbywerk.

SUCCE: OYUB TITIEV VRIJ

De prominente Tsjetsjeense mensenrechtenverdediger Oyub Titiev werd in januari 2018 opgepakt en aangeklaagd op grond van een verzonnen aanklacht. Op aandringen van onder andere Amnesty waren veel diplomaten (en journalisten) aanwezig bij de laatste zitting in zijn rechtszaak in juni 2019, en vroegen zij om zijn onvoorwaardelijke vrijlating. De internationale aandacht droeg ertoe bij dat Titiev een relatief milde straf kreeg en op 21 juni 2019 vervroegd werd vrijgelaten.

Amnesty blijft zich inzetten voor zijn volledige vrijspraak.

AMNESTY LICHT VOOR

MEDIA

De media-aandacht voor Amnesty-gerelateerde onderwerpen is gezien het aantal nieuwsberichten stabiel. Wel nam het aantal interviews af, wat toegeschreven kan worden aan de afgenomen nieuwswaardigheid van de Amnesty-rapporten. Waren er in 2018 nog ongeveer honderd interviews in kranten en tijdschriften, op radio en televisie, in 2019 liep dit terug tot 53. Daarnaast waren er zeven interviews met online media. De in 2017 ingezette trend dat media Amnesty-rapporten en informatie gebruiken voor hun berichtgeving in plaats van onze woordvoerders te interviewen, zet door. Amnesty werd genoemd in 2.822 online artikelen (2.802 in 2018). Bijvoorbeeld rond de rechtszaak tegen Shell in verband met de executie van negen mannen in Nigeria. Amnesty staat vier weduwen bij die Shell verantwoordelijk stellen en gerechtigheid vragen.

SOCIALE MEDIA

Op 1 mei 2019 ging het nieuwe socialemediateam van start met de uitvoering van een vernieuwde mediastrategie. Het doel daarvan is innoveren en ons kwalitatief onderscheiden om bestaande en nieuwe doelgroepen te bereiken. De nieuwe strategie werpt haar vruchten af. Bereik en interactie groeiden in 2019 aanzienlijk, en op Twitter zelfs explosief: mensen praten meer over en met ons. Volgens het uitgangspunt 'we doen het goed, of we doen het niet' plaatsten we op Twitter minder, maar betere opiniërende tweets. Het gemiddelde bereik per tweet groeide van 24.000 in 2018 naar 32.000 na de start van het team.

Aantal volgers Instagram: **19.886** (2018: 8.043)

Aantal handtekeningen via sociale media: **284.724**
(2018: 154.801)

© Amnesty International

Amnesty-woordvoerder Yara Boff Tonella wordt door Hart van Nederland geïnterviewd bij de Tweede Kamer, over een debat over China dat daar plaatsvindt.

Ook op Instagram groeiden we hard en hadden we veel impact. Het aantal volgers is met 147 procent gestegen. De focus hier ligt op het bouwen van een betrokken community, die onze verhalen wil delen met de wereld. Zo bereikten we ook 'influencers' en werkten we aan de naamsbekendheid van Amnesty op Instagram. We hebben een bovengemiddelde interactieratio: gemiddeld drie keer meer dan andere accounts met dezelfde hoeveelheid volgers.

Door het veranderende algoritme van Facebook is het noodzakelijk om te adverteren om volgers te bereiken. We adverteren daarom veel, en met succes. Dankzij de advertenties werven we in 2019 meer leden via sociale media (1.804), ondertekenden meer mensen online een petitie (284.724 in 2019 tegen 154.801 in 2018) en verzamelden we online tijdens de jaarlijkse schrijfactie Write for Rights 2,5 keer zoveel handtekeningen.

Amnesty laat zich via haar sociale media op een herkenbare en constructieve manier horen in het debat over uitholling van de mensenrechten. Dat is niet altijd gemakkelijk en riep in 2019 ook kritiek op. Een video op Twitter naar aanleiding van het boerkaverbod, waarin we ons uitspraken tegen deze wet en tegen elke vorm van kledingverboden die niet noodzakelijk is, leidde tot veel negatieve reacties op sociale media. Ook kregen we er veel aandacht voor in de kranten – zowel positieve als negatieve.

WORDT VERVOLGD

Het tweejaarlijkse lezersonderzoek laat zien dat we met *Wordt Vervolgd*, Amnesty's maandblad over mensenrechten, goede stappen zetten. De lezers waarderen de nieuwe redactionele doelstelling om meer positieve human interest te brengen en Amnesty zichtbaarder te maken in het blad (onder meer via portretten van vrijwilligers). Het blad wordt in vergelijking met twee jaar geleden beter gelezen. De uitkomsten bieden goede aanknopingspunten voor de online-strategie die we begin 2020 hopen door te voeren.

MENSENRECHTENEDUCATIE

Door mensenrechteneducatie vergaren jongeren kennis, en ontwikkelen ze vaardigheden en gedrag waarmee ze in hun omgeving gelijkheid en rechtvaardigheid kunnen bevorderen. Het Platform Mensenrechteneducatie drong er, onder leiding van Amnesty, de afgelopen jaren op alle mogelijke fronten op aan mensenrechten in het curriculum op te nemen. Eind 2019 werd er weer een stap vooruit gezet: de Tweede Kamer kreeg het wetsvoorstel 'Verduidelijking burgerschapsopdracht in het funderend onderwijs' ter goedkeuring voorgelegd. In het voorstel hebben mensenrechten – kennis, vaardigheden, waarden en houding – een duidelijke positie gekregen.

De ASN Bank maakt met een jaarlijkse bijdrage van ruim € 150.000 de organisatie van masterclasses voor studenten mogelijk. Met dit bedrag geven we zo'n duizend studenten per jaar een intensieve masterclass over mensenrechten, en brengen we de masterclasses ook onder de aandacht van een bredere groep. Daarnaast organiseren we het jongerenweekend Checkpoint Changemakers, waarbij een groep van vijftig jongeren intensief getraind wordt tot mensenrechtenactivist. Ook ging Amnesty zelf de scholen in. Met kwalitatief hoogwaardige lesmaterialen en goed opgeleide vrijwillige gastdocenten bereikten we meer dan 135.000 leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs (zie infographic op volgende pagina).

© Amnesty International

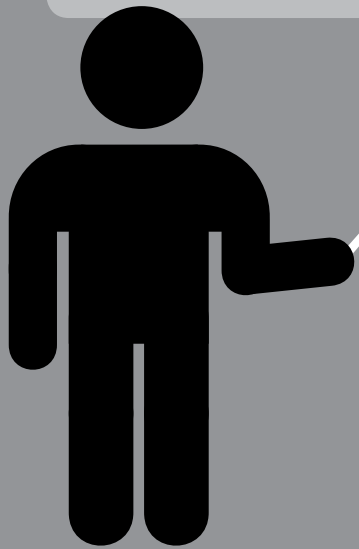
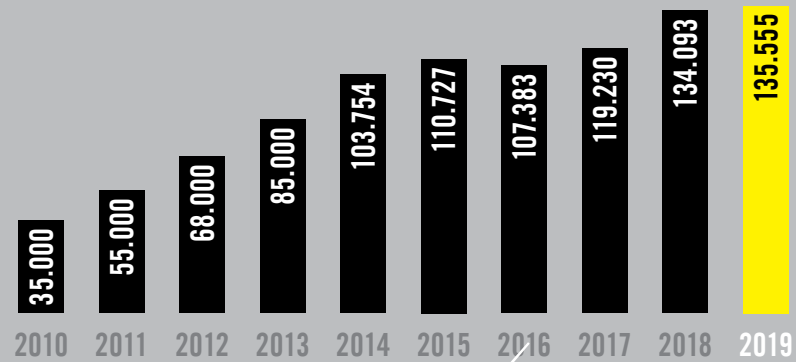
MENSENRECHTENDIALOOG & MENSENRECHTEN MEET-UPS

Aan de hand van prikkelende vragen gingen ook in 2019 bijna 1.500 deelnemers aan Amnesty's Mensenrechtendialoog op zoek naar het belang van de mensenrechten voor henzelf. Tijdens 89 bijeenkomsten werden met name ideeën uitgewisseld over de mensenrechten van migranten en vluchtelingen, over discriminatie en over veiligheid en mensenrechten. Amnesty organiseert de dialogen vanuit de overtuiging dat een gesprek over mensenrechten leidt tot de ontdekking van gedeelde waarden, en daarmee mogelijk tot minder polarisatie.

In 2019 organiseerde Amnesty samen met de lokale Amnesty-groepen zes Mensenrechten Meet-ups (2018: vijf), met per keer tussen de zeventig en honderd bezoekers.

EDUCATIE

AANTAL LEERLINGEN DAT LES KREEG
OVER MENSENRECHTEN

SCHOLIEREN

Aantal leerlingen dat les kreeg over mensenrechten: **135.555** ↑

Gemiddelde beoordeling gastlessen: **8,5**

STUDENTEN

Aantal masterclasses: **19**

Aantal deelnemers masterclasses: **1.032**

Gemiddelde beoordeling masterclasses: **8,2**

NEDERLANDSE BEVOLKING

Aantal Mensenrechtendialogen: **95**

Aantal deelnemers Mensenrechtendialogen en Meet-ups: **ruim 1.870**

‘HET IS GOED OM ELKAAR TE LEREN BEGRIJPEN’

Djuna is een van Amnesty’s 32 ‘peer educators’: jongeren die op mbo-scholen workshops verzorgen voor (bijna-)leeftijdgenoten. Onderwerp: etnisch profileren. ‘Vaak is het een gevoelskwestie: kun je je inleven in anderen?’

Djuna Josepa gaat naar mbo-scholen door het hele land om voor Amnesty workshops te verzorgen voor de leerlingen. Het onderwerp is etnisch profileren, de praktijk waarbij de politie – zonder geldige reden – etnische minderheden vaker controleert. ‘Ik zat zelf op het mbo, dus het staat dicht bij me’, zegt Djuna. ‘En ik was al veel bezig met onderwerpen als identiteit, diversiteit en discriminatie, ook tijdens mijn hbo-studie Culturele en Maatschappelijke Vorming. Ik was op zoek naar iets maatschappelijks en dit is voor mij een belangrijk onderwerp.’

Hoe ging het de eerste keer dat je voor de klas stond?

‘We hadden twee dagen training gehad dus ik was goed voorbereid, maar toch behoorlijk zenuwachtig. Ik dacht: wat als het nou niet loopt? Maar het kwam eigenlijk vanzelf op gang en de studenten hadden behoorlijk veel te zeggen. We staan altijd met z’n tweeën voor de klas en we laten eerst de studenten óns profileren. Ze moeten raden: wat voor achtergrond

DJUNA JOSEPA GEEFT VOOR AMNESTY WORKSHOPS OP MBO-SCHOLEN

hebben wij, wat voor kenmerken? Dat breekt het ijs en dan zit je meteen midden in het onderwerp. Vervolgens proberen we de studenten zo veel mogelijk zelf aan het woord te laten. En uiteindelijk blijkt het altijd heel leuk om te doen!’

Is etnisch profileren een onderwerp dat alle studenten direct aanspreekt?

‘Jazeker, hoewel het in grote steden meer speelt dan elders. Sommigen hebben er ervaring mee, maar soms hebben studenten geen idee dat het bestaat. Dan kan het wat lastiger zijn ze mee te krijgen. Wat goed werkt is een vertaalslag maken naar de eigen situatie. Want iedereen heeft weleens te maken gehad met vooroordelen. Vaak is het een gevoelskwestie: kun je je inleven in andere mensen, in andere situaties?’

Ontstaat er weleens spanning in de klas? Doordat studenten het onzin vinden bijvoorbeeld, of wanneer er onfrisse discussies worden gevoerd?

‘Eigenlijk heb ik dat nog niet meegemaakt. Maar studenten zeggen ook niet altijd wat ze echt bezighoudt natuurlijk. Als het gebeurt zou ik de boel even stilleggen en rust creëren, maar er wel op ingaan. Het is dan goed om wat van mijn eigen persoonlijke verhaal te delen, en dat van anderen. Zo breng je er wat diepgang in. Maar je moet het conflict natuurlijk niet groter laten worden.’

Waarom vind je het belangrijk om die workshops te geven?

‘Ik vind sowieso het thema discriminatie belangrijk, en dit is een goede manier om bij jongeren een zaadje te planten over wat vooroordelen en stereotyperingen kunnen doen. Wat voor effect het heeft op personen maar ook op de samenleving.’

‘Je ziet in Nederland steeds meer een tweedeling, mensen worden tegenover elkaar gezet, er wordt gepolariseerd. Terwijl het goed is om elkaar juist wat beter te leren begrijpen.’

Wat is het effect op de samenleving volgens jou?

‘In een van de filmpjes die we tonen komt een jongen aan het woord en die zegt iets als: “Als alle Nederlanders alle Marokkanen over één kam scheren, gaan wij dat ook omgekeerd doen. En dan loopt het niet goed af met de samenleving.” Je ziet in Nederland steeds meer een tweedeling, mensen worden tegenover elkaar gezet, er wordt gepolariseerd. Terwijl het goed is om elkaar juist wat beter te leren begrijpen.’

Hebben de workshops resultaat denk je?

‘Mijn rol is natuurlijk best minimaal: één workshop aan één klas. Maar je gaat wel het gesprek aan, waardoor ze erover gaan nadenken. Op het mbo is er niet veel aandacht voor dit onderwerp, dus hopelijk krijgen studenten door die workshops het gevoel dat ze erover kunnen praten en er zelf iets aan kunnen doen. Het is mooi als studenten zich er wat meer van bewust worden en in gesprek gaan met hun eigen omgeving, met hun vrienden, ouders, broers of zussen. En voor studenten die te maken hebben gehad met etnisch profileren, bieden de workshops hopelijk iets van bevestiging en de kans hun eigen verhaal te vertellen.’

AMNESTY WERKT SAMEN

Dit overzicht beperkt zich tot de belangrijkste samenwerkingsverbanden, waarbij meerdere afdelingen betrokken zijn en/of met een financiële omvang van meer dan € 10.000 per jaar.

SAMENWERKING GERICHT OP FINANCIERING

Amnesty Nederland krijgt financiële steun van:

- Adessium Foundation
- ASN Bank
- Flexi-Plan
- Hartstra Stichting
- Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
- Nationale Postcode Loterij
- Triodos Bank
- Stichting Books4Life

SAMENWERKING ZUIDELIJKE PARTNERS

Amnesty Nederland werkt samen met verschillende partners in het Zuiden, die we vanuit veiligheidsoverwegingen niet bij naam kunnen noemen.

SAMENWERKING GERICHT OP DIENSTVERLENING

Amnesty Nederland werkt samen met:

- Data Driven Marketing Association (DDMA)
- Goede Doelen Nederland
- Lowlands
- Pinkpop
- Zwarte Cross (de Feestfabriek)

SAMENWERKING AMNESTY-KANTOREN

Amnesty werkt samen met nationale Amnesty-secties en de regionale Amnesty-kantoren.

Nationale secties in:

- België
- Burkina Faso
- Denemarken
- Duitsland
- Hongarije
- Indonesië
- Kenia
- Mali
- Noorwegen
- Oekraïne
- Polen
- Spanje
- Verenigd Koninkrijk
- Zwitserland

Regionale kantoren in:

- Beiroet
- Brussel
- Dakar
- Hongkong
- Johannesburg
- Londen
- Nairobi
- Oost-Jeruzalem
- Rusland (Moskou)
- Tunis

COALITIES

Amnesty Nederland doet mee aan:

- Geen Kind in de Cel – samen met coalitiepartners: Defence for the Children, INLIA, Kerk in Actie, Stichting Kinderpostzegels, Stichting LOS, Unicef, VluchtelingenWerk en Protestantse Kerk
- Control Arms Campaign

PLATFORMS

Amnesty Nederland maakt deel uit van:

- Breed Mensenrechten Overleg (BMO) Nederland
- Colombia Platform
- MVO Platform
- Palmolie Platform
- Platform Mensenrechteneducatie

INSTITUTIONELE SAMENWERKINGSVERBANDEN

Amnesty Nederland werkt samen met:

- Bits of Freedom
- Dokters van de Wereld, INLIA, Kerk in Actie, Stichting LOS en International Detention Coalition inzake het project 'Mensen zonder verblijfsrecht'
- FNV, PAX, Milieudefensie, Oxfam Novib en World Animal Protection inzake de Eerlijke Bankwijzer en de Eerlijke Verzekeringswijzer
- Humanity House
- International Campaign for Tibet
- Lawyers for Lawyers
- Nationaal Comité 4 en 5 mei, Open Society Justice Initiative, IZI-Solutions, Controle Alt Delete, antidiscriminatiebureau Radar en Public Interest Litigation Project (PILP) inzake het programma 'Etnisch profileren'
- Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
- Nederlands Helsinki Comité
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, CNV, FNV, ministerie van Financiën, ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, NVB en elf individuele banken inzake een mensenrechtenconvenant voor de bancaire sector
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, FNV, ministerie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, ministerie van Financiën, Verbond van Verzekeraars en Zorgverzekeraars Nederland inzake een IMVO-Convenant voor de verzekeringssector

- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, CNV, FNV, VCP, ministerie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, ministerie van Financiën, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Pensioenfederatie inzake een IMVB-Convenant voor de pensioensector
- PAX, Milieudefensie, Oxfam Novib en World Animal Protection inzake de Eerlijke Pensioenwijzer
- PAX inzake 'Freedom from Fear' alliantie
- Prof. dr. Felisa Tibbitts inzake Leerstoel Mensenrechten-educatie van de Soroptimisten (Universiteit Utrecht) en de UNESCO Chair in Human Rights in Higher Education (Universiteit Utrecht)
- Rechters voor Rechters
- Stichting Grachtenfestival
- Stichting Movies that Matter
- Stichting Vredeswetenschappen en de Rotterdam School of Management inzake de Bijzondere Leerstoel International Business and Human Rights aan de Rotterdam School of Management
- Theater De Meervaart en Senf Theaterpartners inzake naprogrammering The Mountaintop
- Universiteiten: Leiden, Utrecht, Maastricht
- VluchtelingenWerk, Pharos, SMAK, Stichting Arq, ASKV en Johannes Wier Stichting inzake het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO)
- VNG, College voor de Rechten van de Mens, University College Roosevelt (Universiteit Utrecht), en Gemeente Utrecht in het Netwerk Mensenrechten Lokaal

AMNESTY WERFT FONDSEN

De financiële steun van leden en samenwerkingspartners maken het nationale en internationale mensenrechtenwerk van Amnesty Nederland mogelijk. In 2019 bedroegen onze inkomsten € 27,7 miljoen.

LEDENWERVING EN -BEHOUD

In 2019 werven we 20.126 nieuwe leden, iets meer dan het streven van 20.000. Er namen 20.229 leden afscheid, iets meer dan verwacht; oorzaak was met name de ophef rond ons standpunt over het boerkaverbod. Het 'reguliere' aantal opzeggers was iets lager dan verwacht. Amnesty-leden behoren tot de trouwste leden. Eind 2019 telden we 250.908 leden, een minieme daling ten opzichte van 2018 (251.001 leden).

De gemiddelde bijdrage per lid steeg van € 61 in 2017 en € 62 in 2018 naar € 63 in 2019. We zijn steeds succesvoller in het werven van leden via Facebook en andere online kanalen: in 2019 meldden zo'n 5.000 mensen zich online aan als nieuw lid.

INNOVATIE VAN FONDSENWERVING

Door gerichte fondsenwerving is ons inkomen uit eigen fondsenwerving sinds 2014 steeds gegroeid. Hierdoor kwam meer geld beschikbaar voor ons wereldwijde mensenrechtenwerk. Onze ambitie is deze groei de komende jaren stevig door te zetten. In 2019 constateerden we dat daarvoor innovatie op het gebied van fondsenwerving noodzakelijk is. Het bestuur stelde eind 2019 extra budget en menskracht beschikbaar, zodat we in 2020 een ambitieus innovatieprogramma kunnen uitvoeren. We gaan onder meer ons netwerk verbeteren en jongeren bij onze werving betrekken door hen twee innovatieprojecten te laten uitvoeren. We gaan investeren in database-

© Marieke Wintjies

Vrijwilligers halen geld op tijdens Amnesty's landelijke collecte.

capaciteit en werken aan een nieuw businessmodel gebaseerd op het werven en onderhouden van doorlopende lidmaatschappen. Ook voeren we continu kleine innovaties door met een positief effect op ons inkomen.

COLLECTE

Duizenden collectanten haalden tijdens de jaarlijkse collecteweek in maart ruim € 1,2 miljoen op. Net als veel andere goede doelen kost het ons moeite om meer collectanten te werven. Ook hebben mensen steeds minder vaak contant geld in huis, waardoor ze minder aan de collectant geven. Desondanks was de opbrengst nagenoeg gelijk aan die van 2018. Dit is met name te danken aan de inzet van onze zeer gemotiveerde collectanten. Met een gemiddeld bedrag van € 96,93 per collectebus heeft Amnesty zelfs de hoogste opbrengst per collectant van alle collecterende goede doelen.

NALATENSCHAPPEN

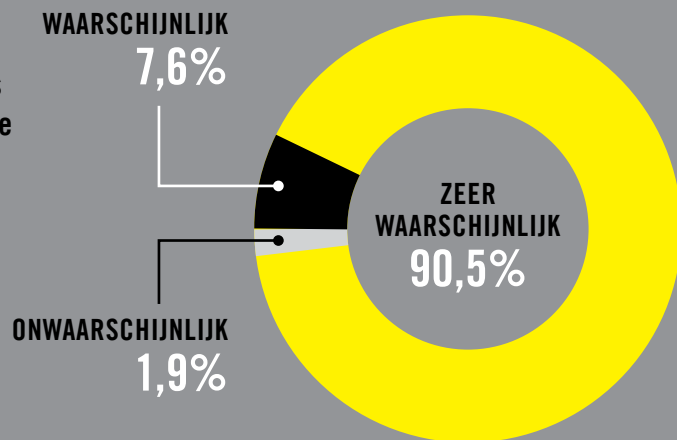
Er is in 2019 € 3,4 miljoen aan nalatenschappen binnengekomen, wat hoger is dan begroot. We zien nog steeds een groeiende interesse van onze leden in deze vorm van schenken aan Amnesty. Maar liefst 732 mensen gaven bij ons aan na te denken over het opnemen van Amnesty in hun testament. In totaal hebben nu 841 mensen aan ons gemeld dat zij Amnesty in hun testament hebben opgenomen.

MERCHANDISING

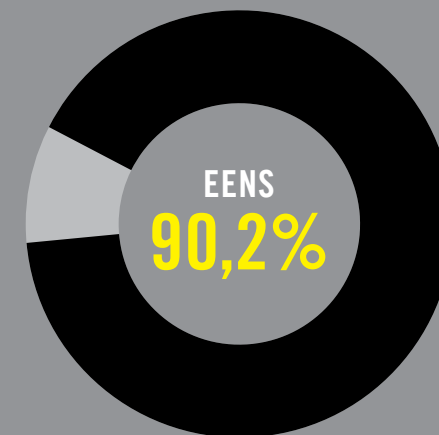
De omzet van onze webshop bedroeg in 2019 € 510.000. Dat is meer dan de omzet van 2018, toen € 477.000 werd omgezet. De best verkopende producten zijn al jaren de Amnesty-agenda, kaarten en kaarsen. De bekende ontwerper Bas Kosters ontwierp in 2019 ons iconische Pinkpop-petje. Daardoor verkochten we tijdens het festival vrijwel alle petjes.

UITKOMSTEN LUISTERMOMENT

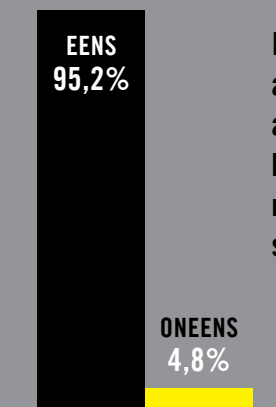
Hoe waarschijnlijk is het dat je Amnesty de komende jaren blijft steunen?

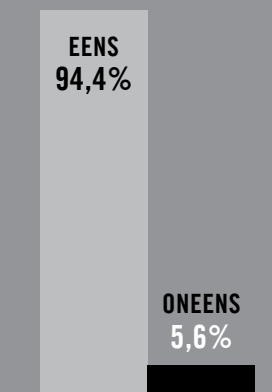
Schending van mensenrechten behoort tot de grootste problematiek ter wereld.

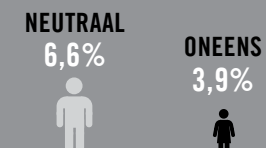
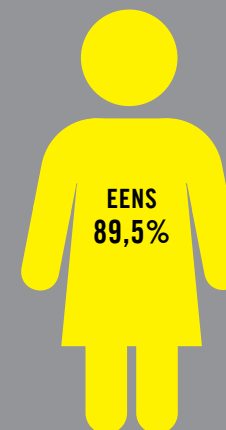
Schending van mensenrechten is voor mij een zeer belangrijk thema.

Ik zie Amnesty als dé organisatie als het gaat over het strijden tegen mensenrechtenschendingen.

Ik voel me verbonden met Amnesty.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

De Nationale Postcode Loterij steunt Amnesty sinds 1996. In totaal ontving Amnesty tot nu toe maar liefst € 90,7 miljoen van de Postcode Loterij. Mede door deze steun kunnen wij onze onafhankelijkheid als mensenrechtenorganisatie waarborgen. Ook dit jaar was de ongeoordeelde bijdrage van de Nationale Postcode Loterij aan Amnesty € 3,6 miljoen. Daarnaast ontvingen we extra bijdragen voor de projecten Code Yellow en Protect Civilians.

CODE YELLOW

In 2018 ontvingen we ruim € 2,3 miljoen voor het driejarige project *Code Yellow*. Dat voorziet in de oprichting van een *Tech's Security Lab* dat zowel preventief als reactief cybercrime aanpakt waarvan activisten slachtoffer zijn of dreigen te worden. Een wereldwijd opererend team van hackers en cyberexperts combineert Amnesty's klassieke onderzoek en campagnes met de allernieuwste technische vaardigheden op het gebied van informatiebeveiliging en de bestrijding van cyberaanvallen. Daarnaast ontvingen we extra bijdragen voor de projecten Code Yellow en Protect Civilians.

Het *Tech's Security Lab* is volledig operationeel. In 2019 werd in Egypte een prominente krant overvallen door de lokale politie. Het Lab hielp de journalisten hun accounts veilig te stellen en hun gegevens te herstellen. In landen als Kenia, Tunesië en Argentinië kregen mensenrechtenverdedigers trainingen en adviezen om hun digitale infrastructuur en privacy te verbeteren. In India waarschuwde het team activisten en maatschappelijke organisaties voor malware-aanvallen, waarvoor zij waren voorbereid.

© Ray Brinker fotografie

16 September 2017

Satellietbeelden van Inn Dinn, een dorp in Myanmar waar Rohingya samenwonen met andere etnische groepen, laten zien dat de huizen van Rohingya zijn platgebrand terwijl de gebouwen daaromheen onaangetast zijn.

PROTECT CIVILIANS

In 2016 werd een verzoek van Amnesty International door de Postcode Loterij gehonoreerd om het driejarige project Protect Civilians te starten. Met het geld richtten we een internationaal crisis reponse team op. De onderzoekers verzamelen in een vroeg stadium van een conflict bewijzen van mensenrechtenschendingen om nieuwe schendingen te voorkomen en berechting van daders mogelijk te maken.

De financiering van het project liep in 2019 af. Het crisisteam publiceerde onder meer het rapport *'My world is finished – Rohingya targeted in crimes against humanity in Myanmar'*. Aan de hand van getuigenverklaringen, satellietbeelden en foto- en videomateriaal wordt daarin geconcludeerd dat honderdduizenden Rohingya slachtoffer zijn geworden van een wijdverspreide en systematische aanval door het leger van Myanmar. Met de onderzoeksresultaten zette Amnesty druk op de internationale gemeenschap om verdere aanvallen te voorkomen.

STRATEGIE EN BELEID

Amnesty International streeft naar een rechtvaardige wereld waarin iedereen vrij is en gelijk wordt behandeld. Om zo effectief mogelijk te opereren, kiezen wij in ons werk een aantal prioriteiten. Per onderwerp maken wij een analyse van de manier waarop we impact kunnen bereiken op het gebied van mensenrechten.

STRATEGIE

De strategie van Amnesty International wordt ontwikkeld binnen de wereldwijde Amnesty-beweging. Het lopende internationale beleidsplan geldt van 2016 tot en met 2020. In het schema op pagina 58 staat welke veranderingen worden beoogd, wat ervoor nodig is om die te bereiken, en welke rol Amnesty Nederland daarbij kan spelen.

Om onze doelstellingen te bereiken zetten wij ons in voor:

- Wetgeving die mensenrechten erkent en vastlegt, en autoriteiten die naleving daarvan waarborgen.
- Onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar mensenrechtenschendingen en vervolging van daders.
- Draagvlak en publieke steun voor mensenrechten, en solidariteit met mensenrechtenverdedigers.
- Mogelijkheden voor mensen om hun rechten op te eisen.

IMPACT VAN ONS WERK

Wat verstaan wij onder impact?

Amnesty definieert impact als significante veranderingen – positief of negatief, bedoeld of onbedoeld – als gevolg van onze interventies. Het is geen vaststaand te bereiken eindpunt, maar een dynamisch, niet-lineair proces. Er is een verschil tussen ‘impact’ en ‘resultaat’. Het is belangrijk dat we aandacht hebben voor de weg naar impact en de mijlpalen die we in dat proces plaatsen. Dat kunnen belangrijke resultaten zijn van ons werk, die nog niet per definitie ‘impact’ hebben. Voor verandering op het vlak van de mensenrechten kan een langdurige inspanning nodig zijn, vaak van een groot aantal organisaties, groepen en activisten. Resultaten kunnen allerlei vormen aannemen: mensenrechtenschendingen worden aan het licht gebracht, internationale onderzoeken worden gelanceerd, er wordt internationale druk uitgeoefend, wetten worden aangepast, verantwoordelijken worden ter verantwoording gebracht. Elk van deze resultaten is een stap voorwaarts in het behalen van impact.

INTERNATIONALE STRATEGISCHE DOELEN

(2016-2020)

BEOOGDE VERANDERING

HERWINNEN VAN VRIJHEDEN

Een wereld waarin iedereen zijn/haar rechten kent en deze kan opeisen.

WAARBORGEN VAN GELIJKE RECHTEN VOOR IEDEREEN

Een wereld waarin mensenrechten en gerechtigheid worden genoten zonder discriminatie.

REAGEREN OP CRISES

Een wereld waarin mensen worden beschermd tijdens conflicten en crises.

ZORGEN VOOR VERANTWOORDING

Een wereld waarin schenders van mensenrechten ter verantwoording worden gebracht.

MAXIMALISEREN VAN ONZE MIDDELEN EN BETROKKENHEID

Een wereldwijde mensenrechtenbeweging van mensen die zich inzetten voor mensenrechten voor iedereen.

WAT MOET ER GEBEUREN?

VERANDERING IN WET- EN REGELGEVING

- Wetgeving die mensenrechten en de naleving daarvan waarborgt en onderzoek naar mensenrechtenrisico's en kansen (due diligence) voor bedrijven actief in Nederland verplicht.
- Nederlandse overheid, internationale organisaties en/of andere belanghebbenden respecteren mensenrechten, leven hun verantwoordelijkheden na en geven mensenrechten voorrang ten opzichte van handels- en geopolitieke belangen.

WAT DOET AMNESTY NL?

- Lobby: oproepen van de Nederlandse regering en politiek, Europese Unie, Verenigde Naties en/of andere belanghebbenden (waaronder financiële instellingen en bedrijven) om in te grijpen.

VERANDERING IN ACCOUNTABILITY

- Mensenrechtenschendingen worden direct, volledig en onpartijdig onderzocht, daders leggen verantwoording af en worden vervolgd.
- Autoriteiten hebben mechanismen en instellingen die naleving van wetgeving monitoren.
- Politie en wetshandhavers opereren vanuit internationale mensenrechtenstandaarden.
- Verzekeringsgroepen, bankgroepen en pensioenfondsen scherpen hun maatschappelijk investeringsbeleid aan en verbeteren de investeringspraktijk.

- Waarnemen van rechtszaken in landen waar onrecht plaatsvindt.
- Monitoring naleving internationale verdragen en/of EU/VN-richtlijnen.

VERANDERING IN CIVIL SOCIETY, MEDIA EN ANDERE BEÏNVLOEDINGSKANALEN

- (Inter)nationale druk op autoriteiten van het land waar het onrecht plaatsvond om schendingen te stoppen.
- Draagvlak en publieke steun voor mensenrechten en solidariteit met mensenrechtenverdedigers.
- Schendingen worden openbaar gemaakt.

- Onderzoek naar mensenrechtenschendingen.
- Voorlichting en mobilisatie van het publiek.
- Mensenrechteneducatie in het onderwijs.
- Samenwerking met Amnesty-secties, maatschappelijke partijen en vakorganisaties.

VERANDERING IN HET LEVEN VAN MENSEN (RIGHTS HOLDERS)

- Mensen zijn in staat om van hun rechten te genieten en om hun rechten op te eisen.
- Slachtoffers van schendingen hebben toegang tot rechtspraak, remedie en beschikbare diensten.
- Activisten en organisaties kunnen hun werk uitoefenen zonder angst voor vervolging, intimidatie, mishandeling en marteling.

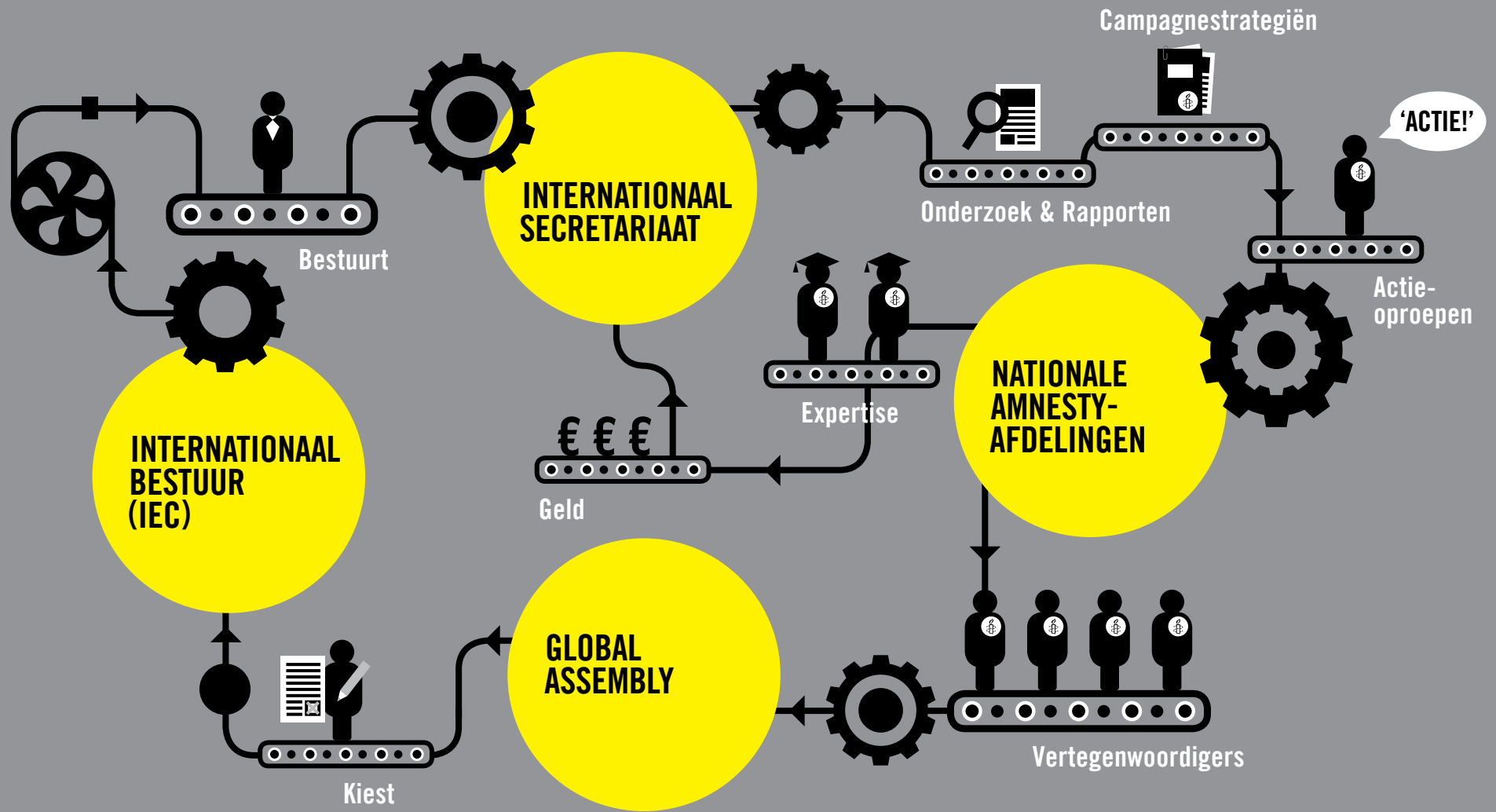

- Versterking en empowerment van lokale activisten en mensenrechtenbeweging.
- Bescherming van en steun aan slachtoffers en mensenrechtenverdedigers.

DE ORGANISATIE

Amnesty International is een wereldwijde beweging van bijna 7 miljoen mensen die opkomen voor een wereld waarin de mensenrechten worden gerespecteerd. Amnesty heeft ongeveer 2 miljoen leden en donateurs en 5 miljoen activisten die onze oproep voor gerechtigheid kracht bijzetten.

AMNESTY INTERNATIONAAL

INTERNATIONALE BEWEGING

De Amnesty-beweging bestaat uit nationale afdelingen in meer dan zeventig landen. Het Internationaal Secretariaat, met kantoren in verschillende werelddelen, is verantwoordelijk voor onderzoek en bereidt campagnes voor. Alle nationale afdelingen dragen bij aan de financiering van de beweging. In de Global Assembly bepalen zij samen de strategie op hoofdlijnen.

De Global Assembly van 2019 besloot dat Amnesty International maatregelen zal nemen om de eigen bijdrage aan de opwarming van de aarde terug te dringen. Dat doen we onder meer door minder te reizen en door een klimaatbewust beleid in te voeren voor internationale reizen en vergaderingen. Ook verzocht de Global Assembly het Internationaal Bestuur een beleid over militaire bezettingen te ontwikkelen. Dit beleid moet het voor Amnesty, onder strikte criteria, mogelijk maken zich ook uit te spreken tegen dergelijke bezettingen op zich, en niet alleen tegen schendingen van mensenrechten en het internationaal humanitair recht die daaronder plaatsvinden. De Assembly verzocht het Internationaal Bestuur tevens om de onderzoekoutput van Amnesty te versterken.

Amnesty's Global Assembly 2019

© Amnesty International

Begin december trad secretaris-generaal Kumi Naidoo, na bijna anderhalf jaar in functie te zijn geweest, om gezondheidsredenen af. Julie Verhaar trad aan als waarnemend secretaris-generaal.

2019 was een belangrijk jaar voor Amnesty's nieuwe internationale strategische agenda, die vanaf 2021 van kracht wordt. In maart startten interne en externe consultaties die moeten leiden tot een voorstel hiervoor. Nationale Amnesty-afdelingen, individuele leden, medewerkers van het Internationaal Secretariaat, partnerorganisaties en andere belanghebbenden werden uitgenodigd ideeën aan te dragen. Deze inbreng werd gewogen en verwerkt in een eerste 'strategische richting', die in november voor consultatie naar de nationale afdelingen werd gestuurd. In 2020 stelt de Global Assembly een internationaal strategisch plan vast dat in 2021 in werking moet treden.

© Amnesty International

De ledenraad

AMNESTY NEDERLAND

Amnesty International, afdeling Nederland (AINL) is een vereniging met ruim 250.000 leden. De vereniging kent een ledenraad, een bestuur en een uitvoerende organisatie onder leiding van onze directeur.

DE LEDENRAAD VAN AMNESTY NEDERLAND

- In 2019 vonden de driejaarlijkse verkiezingen plaats voor een nieuwe ledenraad.
- De ledenraad kwam in 2019 bijeen op 29 juni en 30 november. Ook was er op 2 november een inwerkdag voor de nieuwe ledenraadsleden.
- Tijdens die bijeenkomsten werden onder andere de volgende besluiten genomen:
 - Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2018;
 - Extra financiële steun aan het Internationaal Secretariaat van Amnesty International;
 - Voorbereidingen voor het volgende beleidsplan van de Amnesty International-beweging;
 - Benoeming van Pim van den Dungen en herbenoeming Cees Breederveld als bestuurslid;
 - Goedkeuring jaarplan 2020;
 - Benoeming van de nieuwe ledenraad op basis van de uitkomst van de verkiezingen;
 - Benoeming van nieuwe technisch voorzitters van de ledenraad en nieuwe leden van de financiële commissie, agendacommissie, benoemingsadviescommissie.

HET BESTUUR VAN AMNESTY NEDERLAND

- Het bestuur kwam in 2019 acht keer bijeen voor een vergadering (waarvan één strategiedag) en vergaderde daarnaast eenmaal telefonisch.
- De volgende onderwerpen kwamen daarbij onder andere aan de orde:
 - Omvorming van het programma 'Veiligheid en mensenrechten' naar 'Technologie en mensenrechten', een nieuw programma 'Gender en mensenrechten', de nieuwe sociale mediastrategie, innovatie fondsenwerving en de Write for Rights-actie op 10 december 2019.
 - Qua actualiteit in de media is uitgebreid stilgestaan bij de commotie rondom de communicatie over de inwerking-treding van het zogenoemde boerkaverbod.
 - De voorbereiding van de ledenraad, een inwerkprogramma voor de nieuwe ledenraad, inclusief een kickoff van de nieuwe ledenraad met het bestuur.
 - Het profiel voor een nieuwe directeur en de invulling van de vacatures in het bestuur.
 - Extra financiële steun van Amnesty Nederland aan het Internationaal Secretariaat.
 - De strategiedag en de beleidsavonden stonden vooral in het teken van de internationale strategieontwikkeling, de Strategic Goals 2021-2028.

Meer informatie over de [taken van het bestuur](#)

v.l.n.r.

Marilyn Haimé

Gabbi Mesters - secretaris

Ila Kasem - voorzitter

Laura Wennekes

Egbert Myjer

Joukje Janssen - penningmeester

Cees Breederveld

Nenita La Rose

Pim van den Dungen staat niet op de foto

© Amnesty International

Inhoudelijke reflectie van het bestuur

Het bestuur heeft de uitvoering van het beleid en de beleidsvorming goed kunnen volgen mede aan de hand van de regelmatige rapportages die het in de loop van het verslagjaar heeft ontvangen en door presentaties tijdens de bestuursvergaderingen. De doelstellingen voor 2019 zijn grotendeels gehaald, met tussendoor enkele bijstellingen en verschuivingen, zoals het programma 'Technologie en mensenrechten', het nieuwe programma 'Gender en mensenrechten' en de extra intensivering ten behoeve van fondsenwerving. Het bestuur constateert dat de afgesproken strategie heeft gewerkt en dat haalbare doelstellingen werden geformuleerd. Het betekent eveneens dat de organisatie beschikt over voldoende geschikte deskundigheid.

De impact van Amnesty Nederland kan niet los worden gezien van de totale internationale samenwerking. In het jaarverslag 2018 heeft het bestuur al met zorg geconstateerd dat de werklast door de ontwikkelingen in de wereld alsmaar groter wordt en dat de organisatie- en structuurverandering van de internationale organisatie veel aandacht van de Nederlandse sectie vraagt. Die zorg wat betreft de internationale organisatie is nog niet weg, mede gezien het onverwacht snelle vertrek van de secretaris-generaal van Amnesty International. Ondanks de internationale ontwikkelingen ziet het bestuur tot volle tevredenheid dat Amnesty Nederland erin slaagt om steeds meer mensen te betrekken bij onze activiteiten, zoals bij de Write for Rights-actie. In 2019 zijn er twee (!) keer zoveel brieven geschreven als in 2018. De reacties van de mensen voor wie werd geschreven, laten zien dat zij zich enorm gesteund weten door deze acties en dat deze in sommige gevallen hebben geleid tot verhoging van de (politieke) druk tot vrijlating of verbetering van hun situatie. Het geeft veel voldoening wanneer mensenrechtenverdedigers ook worden vrijgelaten. Het bestuur is ook zeer ingenomen met de op gang gekomen mensenrechtendialoog.

Het bestuur heeft waardering voor het feit dat het de organisatie is gelukt om het leden- en donateursbestand weer genoeg op peil te krijgen nadat een aantal leden het lidmaatschap had opgezegd met name na de berichtgeving over het boerkaverbod. Het op peil houden daarvan vergt relatief veel investering, zowel in geld als in andere middelen.

Het bestuur constateert met genoegen dat de begroting voor het overgrote deel zoals gepland is uitgevoerd. Het bestuur wordt adequaat geïnformeerd over de financiële en andere risico's van de activiteiten en hoe deze risico's worden beheerst. Het bestuur heeft in 2019 gesproken over de vraag op welke wijze een analyse van de tien belangrijkste risico's voor de organisatie vanuit bestuurlijk perspectief zou kunnen worden uitgevoerd. Daar wordt momenteel aan gewerkt, evenals aan de daarbij behorende administratief-bestuurlijke processen. In het verslag over 2020 komt het bestuur hierop terug.

In 2019 zijn verbetering van de opzet en de uitvoering van de collecte besproken. Daarbij is aandacht gevraagd voor het doorvoeren van vernieuwingen in de collecte. Dit om ervoor te zorgen dat het verminderde gebruik van contant geld opgevangen kan worden en de opbrengst van de collecte op peil blijft. De organisatie heeft aangegeven met persoonlijke QR-codes te gaan werken voor collectanten om aan de deur online te kunnen doneren en het gebruik van online collectebussen verder te stimuleren.

Organisatie

In 2019 heeft een modernisering van de arbeidsvoorwaarden voor medewerkers van Amnesty Nederland zijn beslag gekregen. Het bestuur is zeer ingenomen met de wijze waarop dit in goed overleg met de ondernemingsraad heeft plaatsgevonden.

Samenstelling en zelfevaluatie bestuur

In 2019 trad Egbert Myjer af na vervulling van zijn laatste termijn. De termijn van Cees Breederveld werd met nog een termijn verlengd. Nieuw bestuurslid Pim van Dungen trad aan. Met zijn komst is het bestuur versterkt met deskundigheid qua marketing, fondsenwerving en financiën. Ook is hiermee voorzien in de noodzakelijke achtervang voor de penningmeester. In het bestuur zijn de belangrijkste capaciteiten die nodig zijn om de organisatie adequaat te kunnen besturen in voldoende mate aanwezig, zowel op het gebied van mensenrechtenkennis als in de meer brede expertise voor toezicht vanuit bedrijfskundig en algemeen maatschappelijk oogpunt. De financiële expertise is in de persoon van de penningmeester en een aantal andere bestuursleden goed geborgd.

In juni 2020 verloopt de termijn van de huidige voorzitter Ila Kasem. Inmiddels is gestart met de voorbereidingen van de werving van een nieuwe voorzitter. In verband met het vertrek van de secretaris is, om snel in de vervanging te voorzien, ook de werving van een nieuwe secretaris in gang gezet.

Ieder voorjaar zal het bestuur een zelfevaluatie doen over het afgelopen jaar. Het bestuur heeft besproken op welke wijze zo'n evaluatie het best kan plaatsvinden. Daartoe heeft het bestuur een methode vastgesteld waarbij zowel de uitvoering van de taken van het bestuur als het samenspel tussen bestuur en directie kan worden geëvalueerd. Gezien het aantreden van de nieuwe directeur Dagmar Oudshoorn per 1 januari 2020 en het aankomende vertrek van de huidige voorzitter Ila Kasem, is besloten om met deze methode te starten over het verslagjaar 2020.

Vooruitblik 2020

De strategische vraagstukken voor het komende jaar zijn naar de opvatting van het bestuur:

- strategievorming: willen we als Amnesty Nederland een brede mensenrechtenagenda voeren of willen we meer focussen op urgente thema's;
- het mede definiëren van de strategische agenda van de internationale beweging;
- de verdere ontwikkeling van de internationale organisatie (reductie van de werkdruk, realiseren van structureel evenwicht in inkomsten en uitgaven, herinrichting en bemensing van de leiding van de organisatie, focus op de productie van rapporten over mensenrechtenschendingen);
- de vervulling van de vacature van de secretaris-generaal van Amnesty International;
- het verder uitbreiden van de achterban met name onder jongeren;
- en de wisselwerking tussen ledenraad, bestuur en secretariaat van Amnesty Nederland.

Tot genoegen van het bestuur is per 1 januari 2020 Dagmar Oudshoorn aangetreden als directeur van Amnesty Nederland. Voor haar is een inwerkprogramma opgesteld. Het bestuur ziet als een belangrijke opdracht dat zij zo snel mogelijk thuis raakt in het mensenrechtennetwerk nationaal en internationaal.

v.l.n.r.

Bart van Kuijk - manager Fondsenwerving en Marketing

Eduard Nazarski - directeur

Paul Helsloot - manager Media en Politieke Zaken

Simone Appelman - manager Mobilisatie en Actie

Emine Bozkurt - manager Mensenrechtenbeleid

Soraya Kanhai, manager Interne Organisatie, staat niet op de foto

© Amnesty International

DE DIRECTIE EN HET MANAGEMENTTEAM

Afscheid van Eduard Nazarski en werving van nieuwe directeur

Eduard Nazarski is eind 2019 met pensioen gegaan na veertien jaar aan het roer van Amnesty Nederland te hebben gestaan. Hij is per 1 januari 2020 opgevolgd door Dagmar Oudshoorn.

Beloning directeur

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Amnesty Nederland de adviesregeling 'Beloning Directeuren van Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland. Het bestuur dient volgens de regeling met enige regelmaat het salaris van de directeur te toetsen aan de norm voor een maximaal jaarinkomen. In 2018 is de Basis Score voor Directiefuncties opnieuw vastgesteld op 460 punten en bekrachtigd door de remuneratiecommissie van het bestuur. Het jaarinkomen van de directeur van Amnesty Nederland voldoet ruim aan de Goede Doelen Nederland-norm voor een maximaal jaarinkomen in 2019. De bezoldiging van de directeur inclusief pensioenlasten kwam in 2019 neer op € 140.103. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden behandeld in de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Meer informatie over de taken van de [directie](#) en het [managementteam](#)

ONZE MEDEWERKERS

Arbeidsvoorwaarden

De nieuwe arbeidsvoorwaardenregeling (AVR), die gezamenlijk is ontworpen door het managementteam, de Ondernemingsraad (OR), team Human Resources (HR) en medewerkers, is na instemming van de OR aan de medewerkers voorgelegd. Vrijwel alle medewerkers gingen per 1 april 2020 over naar de nieuwe AVR. In de nieuwe AVR is meer ruimte voor duurzame inzetbaarheid en ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast zijn de kosten van de regeling beter te beheersen, iets wat belangrijk is voor de toekomstbestendigheid van de organisatie.

De eerste helft van 2019 werd de regeling geïmplementeerd in onze technische systemen. In de tweede helft zijn de eerste 'goede gesprekken' gevoerd, waarin medewerkers zelf de regie voeren over het maken van afspraken over werk, persoonlijke ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Op basis van een evaluatie met de OR begin 2020 worden de inhoudelijke afspraken uit de nieuwe AVR verder uitgerold. Andere prioriteiten in 2020 zijn de verdere ontwikkeling van een onboarding-programma, leiderschap binnen de organisatie, een mobiliteitsplan en functiehuis, en verbetering van de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van medewerkers.

Diversiteit en inclusie

Onze activiteiten op het vlak van diversiteit en inclusie richtten zich enerzijds op de werkorganisatie en anderzijds op het betrekken van jongeren met een diverse achtergrond bij Amnesty. In de werkorganisatie zijn activiteiten uitgevoerd om het bewustzijn en de kennis hierover te vergroten, waaronder diverse trainings- en simulatiesessies met medewerkers. Daarnaast is een Diversiteit & Inclusie-visie ontwikkeld en is specifiek aandacht besteed aan het onderwerp in de werving en selectie (onder andere met betrekking tot de gebruikte wervingskanalen, de arbeidscommunicatie en bewustwording over onbewuste associaties).

© Amnesty International

Vrijwilligersbeleid

In 2019 is het vrijwilligersbeleid voor het Landelijk Secretariaat verder ingebed en geborgd in de organisatie. Aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling en voor kennisdeling, aansluitend op zowel de motivatie van de vrijwilliger als de behoefte van de organisatie, staat centraal. Net als bij de andere Amnesty-medewerkers is het van grote waarde om doorlopend in gesprek te blijven met elkaar. De vrijwilligerscoördinator ondersteunt en coacht de (nieuwe) vrijwilligersmentoren en de (nieuwe) vrijwilligers hierin. Vanuit het kantoor in Amsterdam worden, waar gewenst, de regiocoördinatoren ondersteund op het gebied van vrijwilligers en de vrijwilligersorganisatie in het land.

Arbeidsomstandigheden

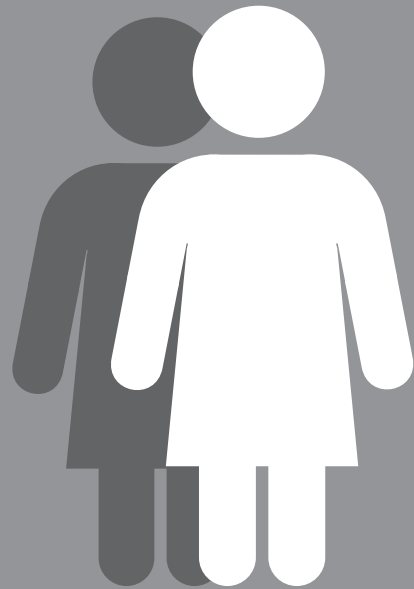
In 2019 startten we met de voorbereidingen voor de herinrichting van het kantoorpand, gericht op verbetering van de kwaliteit van het (samen) werken. Er zijn een projectteam, een stuurgroep en een klankbordgroep gevormd met medewerkers. Een aantal zaken uit het plan van aanpak Risico-inventarisatie & Evaluatie worden meegenomen, zoals achterstallig onderhoud, geluid- en klimaatbeheersing en de behoefte om meer gefocust en flexibeler te kunnen werken op diverse plekken binnen de organisatie. De uitvoering is in 2020.

© Amnesty International

FORMATIE

(in fte)

2018 | 2019

96,6 | 98,3

**BETAALDE
MEDEWERKERS**

Aantal nieuwe
betaalde medewerkers
in dienst in 2019: **24**

Aantal betaalde
medewerkers
uit dienst in 2019: **24**

3,35 | 3,35

**GESUBSIDIEERDE
MEDEWERKERS**

14,4 | 11,86

VRIJWILLIGERS

Aantal vrijwilligers
gestart in 2019: **19**
Aantal vrijwilligers
gestopt in 2019: **22**

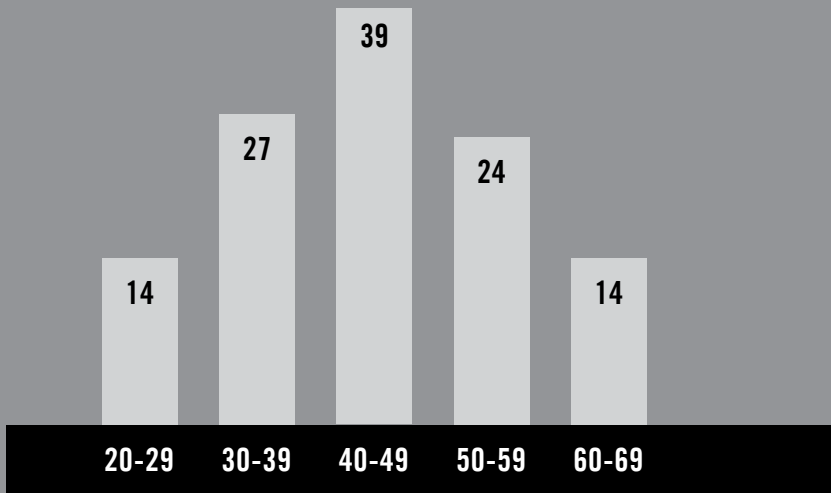

3,2 | 2,33

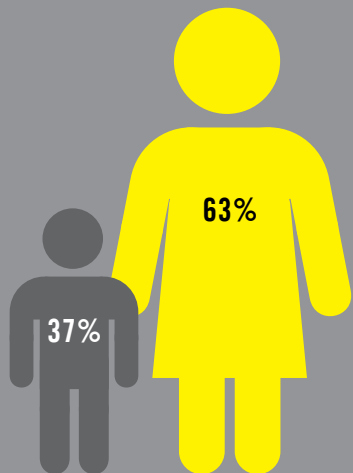
STAGIAIRS

**BETAALDE
MEDEWERKERS**

LEEFTIJDOPBOUW

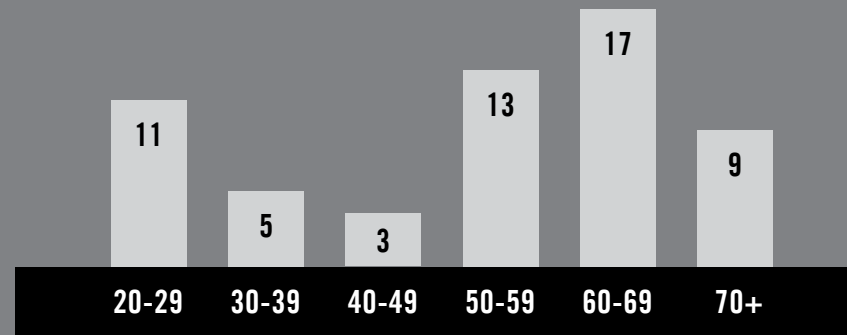

VERDELING MAN-VROUW

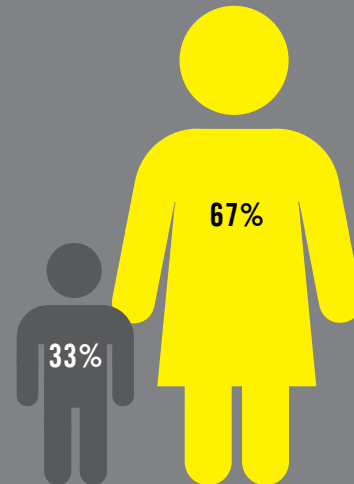

VRIJWILLIGERS

LEEFTIJDOPBOUW

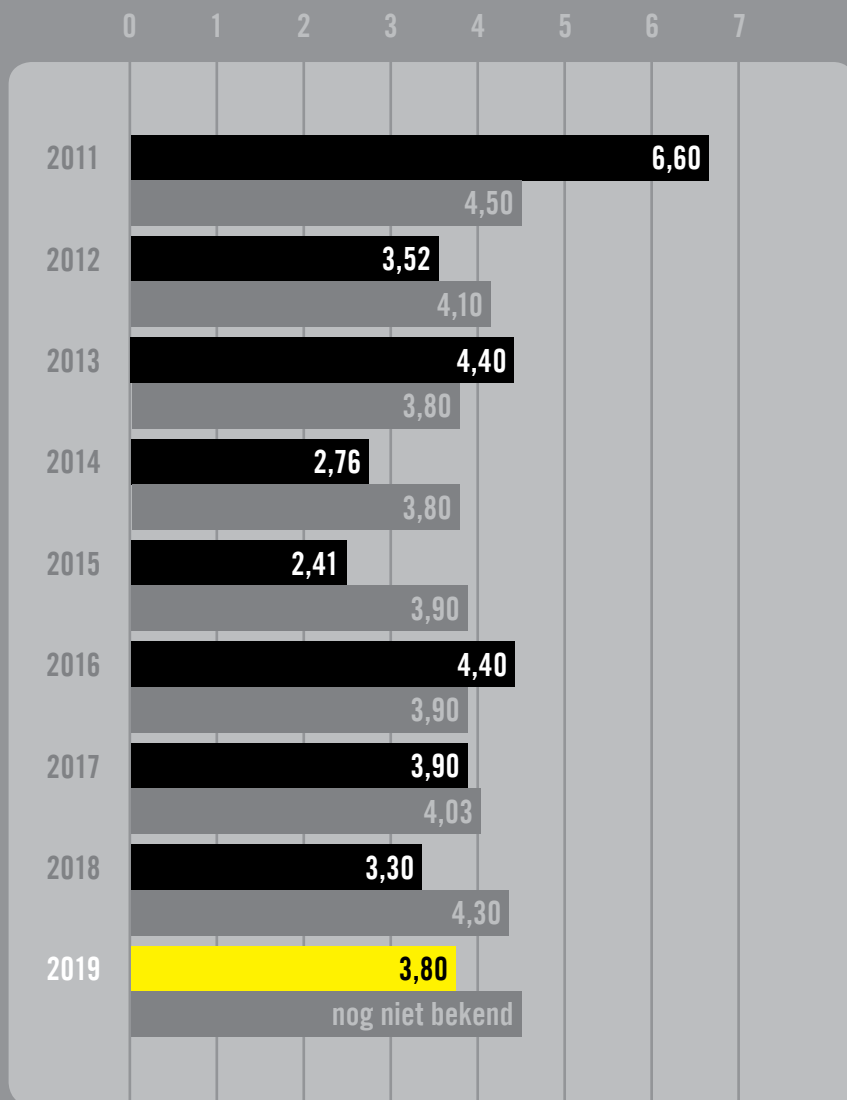

VERDELING MAN-VROUW

VERZUIM

(in %)

 Gemiddeld Amnesty
 Gemiddeld BV Nederland

Verzuim

In het verzuimbeleid bleef de nadruk liggen op preventie en duurzame inzetbaarheid, door het stimuleren van tijdige signalering en een goede samenwerking tussen leidinggevende, bedrijfsarts, medewerker en HR (team Human Resources). Het verzuimpercentage lag in 2019 op 3,8 procent, een lichte stijging van 0,5 procent ten opzichte van 2018. In 2020 wordt het verzuimbeleid geactualiseerd en worden de leidinggevenden getraind in verzuimgesprekken. Ook de medewerkers worden in het kader van verzuimpreventie en vitaliteit verder geïnformeerd en getraind. Het veiligheidsbeleid buitenlandse reizen wordt jaarlijks geactualiseerd. In de aard van de werkzaamheden spelen veiligheid, integriteit en privacy een steeds grotere rol. Vanuit HR wordt – in samenwerking met de medewerkers, leidinggevenden, ICT, privacy officer, security officer en de OR – het beleid op dit vlak verder aangescherpt.

KLACHTEN UIT HET NEDERLANDS PUBLIEK

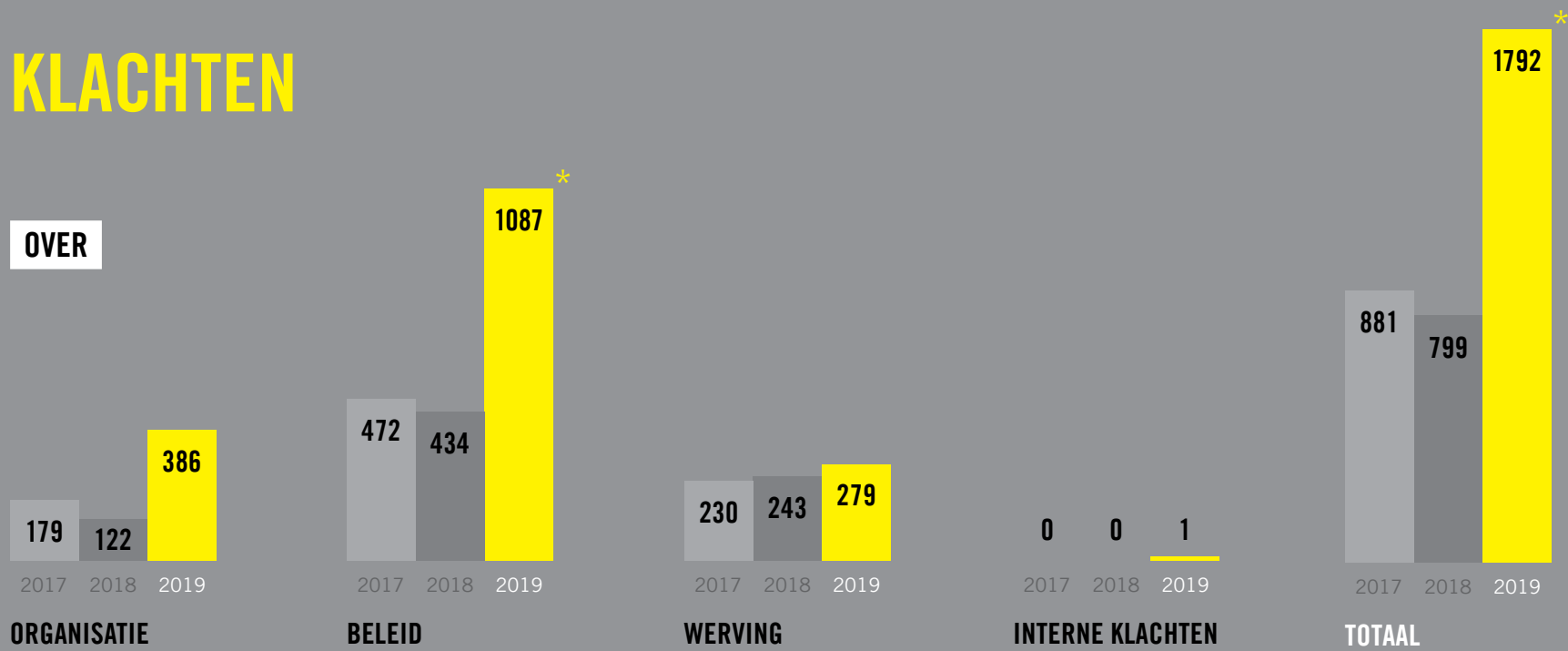
In 2019 nam het aantal klachten (1.792) sterk toe ten opzichte van 2018 (799). Voor de stijging zijn twee duidelijk aanwijsbare oorzaken: het in februari verschenen rapport over de werkcultuur op ons internationaal hoofdkantoor en ons standpunt over het boerkaverbod in augustus. Deze twee gebeurtenissen waren verantwoordelijk voor ruim de helft van het totale aantal klachten in 2019. Zonder deze gebeurtenissen was 2019 wat betreft het aantal klachten een regulier jaar geweest.

Klachten over beleid

Niet alleen het algemene publiek laat zich horen over ons beleid, maar ook onze eigen achterban. Veel reacties van zowel leden als niet-leden betreffen het beleid van Amnesty, waaronder ons standpunt over het boerkaverbod. Sommige trouwe leden kunnen zich niet meer vinden in de weg die Amnesty, naar hun idee, de laatste tijd is ingeslagen.

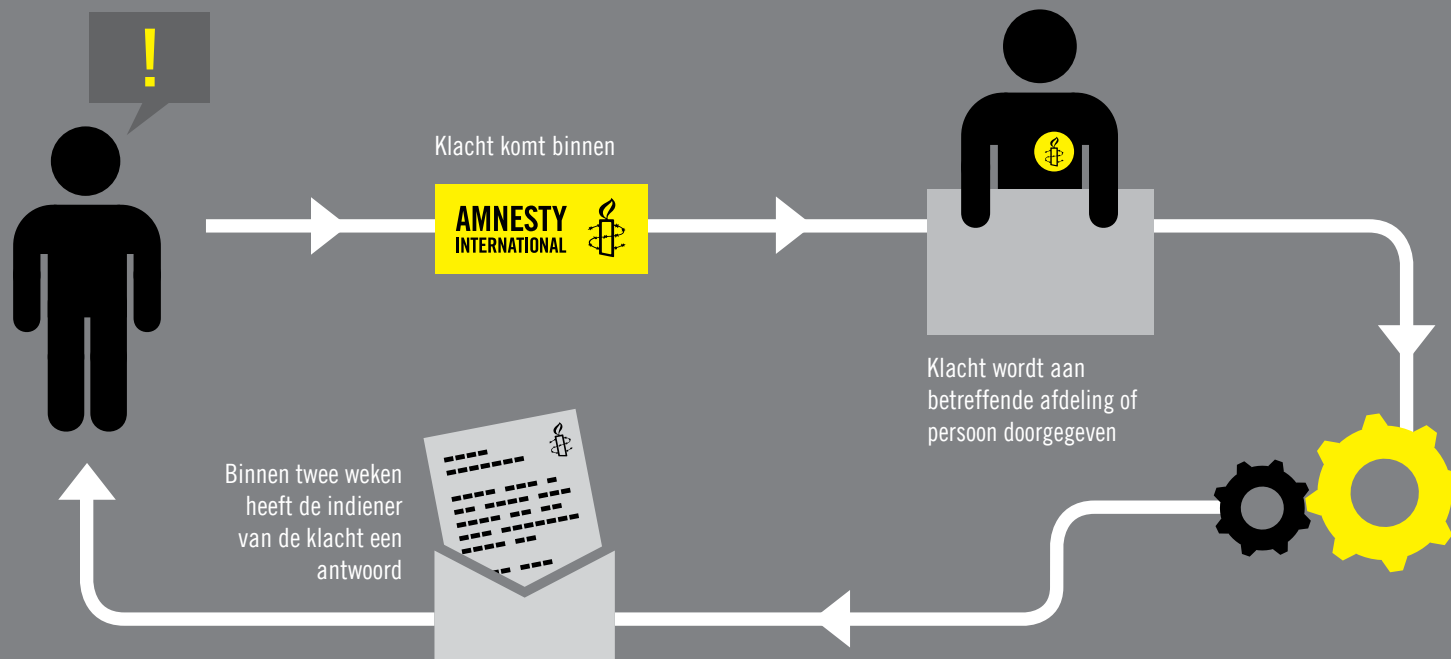
KLACHTEN

OVER

* Reden stijging: rapport over slechte werkcultuur op ons internationaal kantoor en ons standpunt over het boerka-verbod.

PROCEDURE

Klachten over werving

Amnesty neemt op jaarbasis met zo'n 2 miljoen mensen contact op voor een verzoek voor financiële steun of lidmaatschap. Dit leidt in een heel enkel geval tot een klacht. In 2019 gingen de wervingsklachten vooral over deur-aan-deur-werving, upgrading en communicatie. Sommige mensen gaven bijvoorbeeld aan dat tijdens de werving is verteld dat een eenmalige donatie gedaan kon worden, terwijl zij vervolgens een bevestiging van een lopende machtiging kregen.

Klachten over organisatie

21,5 procent van de klachten was gericht op onze organisatie; iets meer dan in 2018. Dit kan worden verklaard door de klachten over het rapport over ons internationaal hoofdkantoor van februari 2019.

Interne klachten

Amnesty kent een interne klachtenprocedure en heeft een vertrouwenspersoon. In 2019 werd één formele interne klacht ingediend. Deze is behandeld door de interne klachtencommissie en er is een uitspraak gedaan. Amnesty hecht veel waarde aan een integere gedrags- en leiderschapscultuur. Daartoe zullen wij in 2020 ook verder investeren in ons beleid, bewustzijn en interne dialoog op het gebied van diversiteit, inclusie en integriteit.

CODES & RICHTLIJNEN WAAR AMNESTY NEDERLAND ZICH AAN HOUDT

GOVERNANCE

- SBF-code voor Goed Bestuur
- INGO Accountability Charter
- Normen van de Erkenningsregeling voor goede doelen

FINANCIËN

- RJ 650 Richtlijn voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving
- GDN Richtlijn financieel beheer goede doelen
- GDN Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer & Administratie
- GDN Regeling beloning directeuren van goede doelen

BELASTINGDIENST

- ANBI-voorwaarden

DIVERSITEIT

- Charter Diversiteit

FONDSENWERVING

- DDMA Privacycode: Gedragscode voor het gebruik van Persoonsgegevens in het kader van direct marketing
- DDMA Code E-mail: De Code Verspreiding Reclame via E-mail
- DDMA Reclamecode Social Media
- DDMA Code Listbroking
- DDMA Gedragscode voor Telemarketing
- DDMA Code Verspreiding Ongeadresseerd Reclamedrukwerk
- DDMA Regeling Privacy Waarborg en Handhavingsreglement Consumenten DDMA Gedragscode Fieldmarketing
- DDMA Code voor het gebruik van Postfilter IF Richtlijn Werving Nalatenschappen
- Stichting Collecteplan: Collectieprotocol

MVO-BELEID

Amnesty Nederland opereert met respect voor mens, milieu en maatschappij.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) omvat een breed scala aan onderwerpen. Amnesty Nederland volgt de internationale richtlijn ISO 26000 voor het implementeren van mvo in de organisatie. In deze richtlijn staan zeven mvo-principes: bestuur van de organisatie, mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu, eerlijke bedrijfsvoering, consumentenzaken en maatschappelijke betrokkenheid. Hiernaast staat beschreven welke nieuwe ontwikkelingen op dit vlak Amnesty Nederland in 2019 heeft opgepakt.

PRIVACY

Amnesty heeft als mensenrechtenorganisatie het recht op privacy hoog in het vaandel staan. Daarom is het van belang dat de organisatie zorgvuldig omgaat met persoonsgegevens en voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

In 2019 heeft Amnesty privacy en informatiebeveiliging beter geborgd binnen de organisatie door aanspreekpunten binnen de verschillende afdelingen te trainen. Daarnaast zijn online verbeteringen doorgevoerd, zo optimaliseerden we de cookie-wall en cookie-instellingen en stelden specifieke privacystatements (voor de werving en selectie van personeel en voor de collecte). Ook zijn beleid en procedures vernieuwd, waaronder het privacybeleid, informatiebeveiligingsbeleid, de externe klachtenprocedure en de procedure voor de afhandeling van de rechten van betrokkenen. Daarnaast vergrootten we het privacybewustzijn van onze groepen en vrijwilligers in het land via privacynieuwsbrieven en een privacybeleid inclusief voorwaarden voor de omgang met petities.

MVO-ONTWIKKELINGEN

Bestuur van de organisatie

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Mensenrechten

Zie de hoofdstukken 'Mensenrechten-verdedigers' en 'Mensenrechten in Nederland' in dit jaarverslag.

Arbidsomstandigheden

Technische implementatie van de nieuwe arbeidsvoorwaarden. Zie ook pagina 68.

Milieu

De subsidie voor het plaatsen van zonnepanelen werd eind 2018 toegekend. Het plaatsen van zonnepanelen gebeurde in 2019.

Eerlijke bedrijfsvoering

Toegewerkt naar een overstap van Rabobank als huisbankier naar Triodos Bank, die beter scoort volgens de Eerlijke Bankwijzer. Triodos Bank bleek wellicht niet te kunnen voldoen aan de door Amnesty Nederland gewenste dienstverlening. Dit wordt in 2020 nader uitgewerkt.

Consumentenzaken

Zie onder het kopje 'Privacy' in dit jaarverslag.

Maatschappelijke betrokkenheid

Zie de hoofdstukken 'Mensenrechten-verdedigers' en 'Mensenrechten in Nederland' in dit jaarverslag.

INTEGRITEIT

Gedurende 2019 werkten we toe naar het uitbouwen van onze bestaande regelingen op het vlak van integriteit (zoals de code gewenst gedrag en de klokkenluidersregeling) om tot een volledig integriteitssysteem te komen waarin preventie, handhaving en moreel beraad geborgd zijn. Drie medewerkers volgden een cursus over integriteit. Vanaf begin 2020 hebben we een nieuw Integriteitsbeleid, een nieuwe Gedragscode, een nieuwe Meldregeling misstanden, een vertrouwenspersoon en een extern klokkenluidersmeldpunt. Hiermee is de basis van het integriteitssysteem neergezet. In 2020 organiseren we een bewustwordingstraject binnen de organisatie over het nieuwe beleid.

Meldingen van misstanden kunnen gedaan worden bij de directeur, de leidinggevende, de integriteitsfunctionaris en bij het externe klokkenluidersmeldpunt. Het bestuur van Amnesty Nederland is eindverantwoordelijk voor alle kwesties met betrekking tot integriteit in de organisatie.

In 2019 kwamen acht meldingen binnen van misstanden. Dat betrof in alle gevallen ongewenst gedrag, variërend van onheus bejegenen, pesten tot discriminatie. De meldingen waren afkomstig van medewerkers, vrijwilligers uit het land, samenwerkingspartners en het publiek en werden gemeld bij de directeur, leidinggevende of klachtencommissie. Alle gemelde misstanden zijn onderzocht en vervolgens is er opvolging aan gegeven. Waar werd vastgesteld dat er inderdaad sprake was van een misstand zijn betrokkenen vervolgens op hun gedrag aangesproken en zijn in een paar gevallen gesprekken gefaciliteerd tussen het slachtoffer en betrokkenen (mediation). Eén van de slachtoffers heeft juridische hulp gekregen. In drie gevallen is de melding ongegrond verklaard (geen sprake van een schending van de gedragscode). Twee van de acht meldingen zijn nog onder behandeling. In alle gevallen is ingezet op recht doen aan het slachtoffer, het ter verantwoording roepen van de dader(s) en het voorkomen van verder ongewenst gedrag.

RISICOMANAGEMENT

Amnesty Nederland heeft te maken met verschillende risico's in haar werk. De belangrijkste liggen op het gebied van een veranderende wereld, inkomsten, imago en bedrijfsvoering. Met risicomanagement zet de organisatie zich ervoor in die risico's te beperken. De belangrijkste risico's zijn in kaart gebracht voor zowel het werk van Amnesty Nederland als voor de internationale Amnesty-beweging. Door het jaar heen wordt de risicoanalyse geactualiseerd als vast onderdeel van de planning- en controlcyclus. Dit stelt ons in staat belangrijke risico's tijdig te onderkennen en beheersmaatregelen in te stellen, zodat schade in het bereiken van onze doelstellingen kan worden voorkomen of beperkt. Op basis van deze risicoanalyses houden management en bestuur zicht op de belangrijkste risico's voor de organisatie. Op de volgende pagina staat een weergave van de belangrijkste risico's voor Amnesty Nederland in 2019.

RISICO-OMSCHRIJVING	BEHEERSINGSMATREGELEN	Risico-categorie	Risiko-bereidheid	Risiko-impact	Risiko-kans
<p>Afnemend draagvlak voor mensen-rechten door actuele ontwikkelingen in de samenleving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het belang van (bescherming van) mensenrechten blijven agenderen en zichtbaar maken. • Dialoog aangaan met onze achterban en het bredere Nederlandse publiek over mensenrechten. 	Tactisch	MEDIUM	HOOG	MEDIUM
<p>Afkalvend imago door incidenten bij of kritiek op Amnesty of andere goede doelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naleven wat Amnesty zelf propageert. • Ontwikkelingen in goede doelensector op de voet volgen; • Aandacht voor transparantie in onze eigen externe communicatie; • Implementatie en up-to-date houden van ons mvo-beleid; • Actieve due diligence van samenwerkingspartners. 	Tactisch	LAAG	HOOG	HOOG
<p>Ledental en de inkomsten van donateurs op peil houden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Waar nodig heroverwegen van de fondsenwervingsstrategie en investeren in nieuwe vormen van leden- en fondsenwerving. • Organisatie flexibel houden door structurele formatie beperkt te houden. • Continuïteitsreserve op peil houden zodat plotseling verlies aan inkomsten tijdelijk opgevangen kan worden. 	Tactisch	LAAG	HOOG	MEDIUM
<p>Welzijn van medewerkers onder druk door werk-gerelateerde stress.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Als werkgever voor het welzijn van medewerkers zorgdragen: op het gebied van werksfeer, fysieke werkomgeving, ontwikkelingsmogelijkheden, (psycho-sociale) zorg. • In gesprekken tussen medewerkers en de afdelingsmanagers wordt aandacht besteed aan mogelijke werk-gerelateerde stress. • Duurzame inzetbaarheid is een van de kernthema's in de vernieuwde arbeidsvoorwaarden. 	Operationeel	LAAG	HOOG	MEDIUM

FINANCIËEL VERSLAG

INLEIDING

In de jaarrekening legt de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland (Amnesty Nederland) verantwoording af over inkomsten, bestedingen, resultaat en financiële positie in 2019. De jaarrekening vormt een integraal onderdeel van het jaarverslag 2019 en omvat de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland inclusief de regionale en plaatselijke geledingen. De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarnaast past Amnesty de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen' en de 'Richtlijn financieel beheer goede doelen' van Goede Doelen Nederland toe.

Door het afronden van de cijfers in dit hoofdstuk kunnen kleine verschillen ontstaan in de optelling van cijfers.

RESULTAAT 2019

Het negatieve resultaat over 2019 bedraagt € -1,7 miljoen. Dat is € 390 duizend negatiever dan begroot. Gedurende 2019 heeft het bestuur besloten extra middelen ter beschikking te stellen aan het Internationaal Secretariaat van Amnesty International. Daardoor is het resultaat 2019 negatiever uitgevallen dan het begroot. Het negatieve resultaat wordt gedekt door onttrekkingen uit de reserves.

RESULTAAT 2019

Bedragen x € 1.000

	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>Vershil R en B</i>	<i>Realisatie 2018</i>
Totaal inkomsten	27.660	28.346	-685	26.899
Totaal bestedingen	-29.469	-29.713	-244	-29.248
Saldo financiële baten en lasten	61	10	51	28
Resultaat	-1.747	-1.357	-390	-2.322

INKOMSTEN 2019

Bedragen x € 1.000

	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>Vershil R en B</i>	<i>Realisatie 2018</i>
Geworven baten				
Baten van particulieren	21.148	21.368	-220	20.277
Baten van bedrijven	273	450	-177	465
Baten van loterijorganisaties	4.628	4.750	-122	4.372
Baten van subsidies van overheden	893	1.403	-510	1.032
Baten van andere organisaties zonder winststreven	344	67	277	425
Som van de geworven baten	27.285	28.038	-753	26.572
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	371	308	64	322
Overige baten	4	–	4	5
Som van de baten	27.660	28.346	-686	26.899

INKOMSTEN

In 2019 zijn inkomsten van € 27,7 miljoen gerealiseerd. Dit is € 685 duizend lager dan was begroot voor 2019 (€ 28,3 miljoen), maar wel € 762 duizend hoger dan gerealiseerd in 2018. Onderstaand een tabel met de inkomstensoorten en vervolgens per inkomstensoort een nadere toelichting.

BATEN VAN PARTICULIEREN

De baten van particulieren betreffen alle gebonden en ongebonden inkomsten zoals vermeld in de tabel op pagina 80.

BIJDRAGEN VAN LEDEN

De bijdragen van leden (€ 15,7 miljoen) ontwikkelden zich in 2019 conform begroting en waren zo'n 1,4 procent hoger dan in 2018. De gemiddelde jaarbijdrage van leden steeg in 2019 naar ruim € 62,50.

De grafiek op pagina 81 laat de ontwikkeling van de bijdragen van leden zien afgezet tegen de ledenaantallen. De bijdragen van leden zijn sinds 2014 gegroeid terwijl er in die periode sprake was van licht afnemende ledenaantallen. De verklaring in de groei van de inkomsten uit bijdragen van leden is de stijging van de gemiddelde jaarbijdrage per lid.

DONATIES VAN OVERIGE PARTICULIEREN

De donaties van overige particulieren in 2019 (€ 624 duizend) zijn een stuk lager dan begroot. Dit wordt verklaard door een verkeerde inschatting bij het maken van de begroting. Ten opzichte van 2018 lijkt ook sprake te zijn van een daling (van € 140 duizend), hier is sprake van verschuiving van een deel van de inkomsten uit donaties naar bijdragen van leden.

BATEN VAN PARTICULIEREN

Bedragen x € 1.000

	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>Vershil R en B</i>	<i>Realisatie 2018</i>
Bijdragen van leden	15.727	15.750	-23	15.504
Donaties van overige particulieren	624	983	-359	765
Bijdragen van Amnesty-groepen	124	205	-81	139
Landelijke collecte	1.228	1.400	-172	1.229
Evenementen	12	–	12	–
Nalatenschappen	3.432	3.030	402	2.640
Totaal baten van particulieren	21.148	21.368	-220	20.277

BIJDRAGEN VAN AMNESTY-GROEPEN

De inkomsten die worden verantwoord onder deze categorie betreffen de bijdragen van Amnesty-groepen (de afstorting van middelen boven € 1.000), de aan de groepen afgedragen collectevergoeding, gebonden bijdragen van groepen en door groepen gegenereerde inkomsten.

LANDELIJKE COLLECTE

Bij de landelijke collecte in 2019 is ruim € 1,2 miljoen opgehaald, ongeveer gelijk aan de opbrengst in 2018, maar wel € 200 duizend lager dan begroot. Dit komt doordat er veel minder vrijwilligers zijn gaan collecteren dan verwacht, waarschijnlijk vanwege het slechte weer in de collecteweek. De publicatie van het KonTerra-rapport (over de negatieve werksfeer op het Internationaal Secretariaat van Amnesty International) vlak voor de collecte kan hier ook een rol in hebben gespeeld.

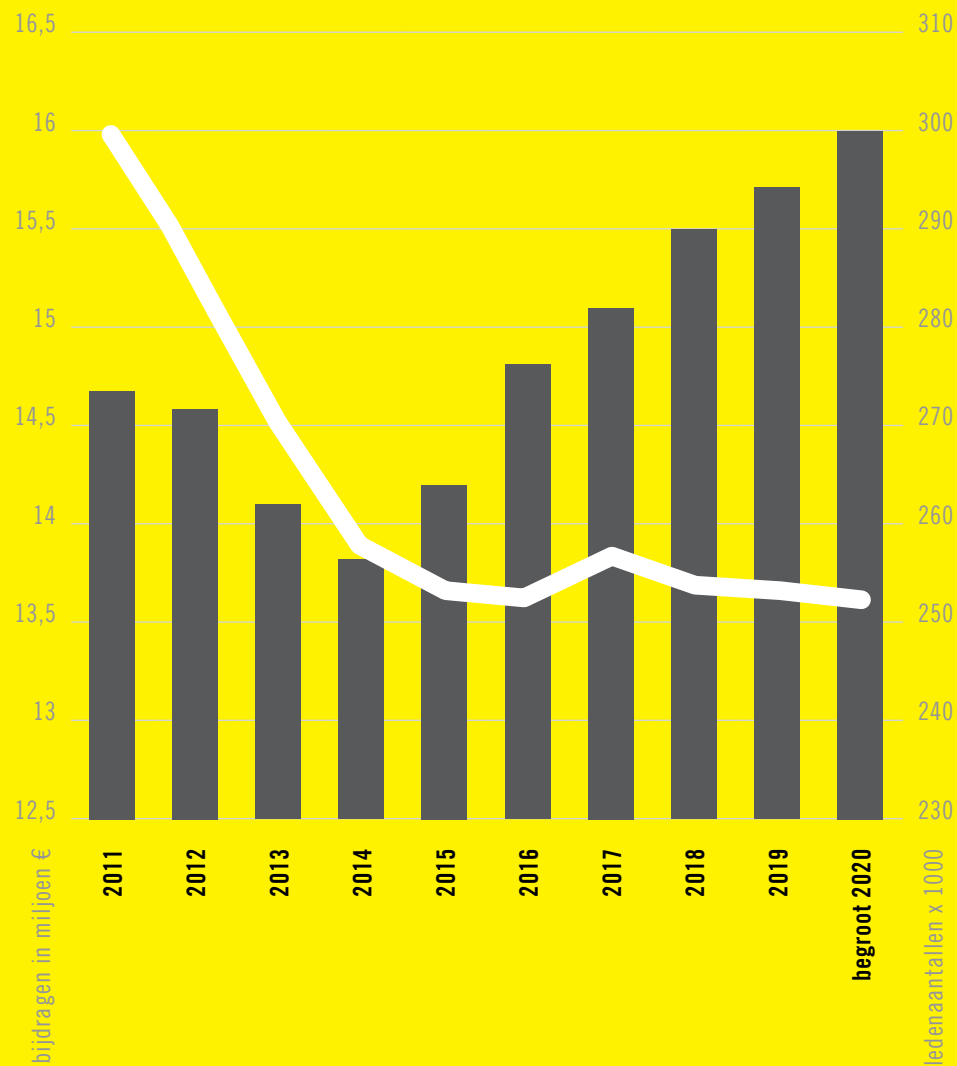
NALATENSCHAPPEN

Amnesty ontving in 2019 ruim € 3,4 miljoen uit nalatenschappen, dit is hoger dan begroot. De inkomsten uit nalatenschappen kennen een hoge mate van onvoorspelbaarheid.

BIJDRAGEN VAN LEDEN / LEDENAANTALLEN

2011-2020

■ bijdragen van leden
— ledenaantallen

BATEN VAN BEDRIJVEN

De inkomsten van bedrijven waren in 2019 lager dan begroot, dit wordt verklaard door het wegvallen van een aantal grotere donoren. De inkomsten van bedrijven hebben voor een groot deel (€ 166 duizend) een door het donerende bedrijf gekozen bestemming, op basis van een aantal door Amnesty Nederland geboden keuzemogelijkheden.

BATEN VAN LOTERIJORGANISATIES

In 2019 mochten wij wederom de vaste bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 3,6 miljoen ontvangen. Naast deze jaarlijkse bijdrage heeft de Nationale Postcode Loterij extra bijdragen gehonoreerd voor twee internationale projecten van Amnesty International. Wij zijn de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij zeer dankbaar voor deze bijdragen.

- *Protect Civilians: Amnesty International's Crisis Response*, het project dat zich richt op onderzoek en documentatie van mensenrechtenschendingen in ernstige conflictgebieden, € 1,785 miljoen voor een projectduur van drie jaar, toegekend in 2016.
- *Code Yellow*, het project waarmee we mensenrechtenverdedigers en journalisten beschermen tegen cyberaanvallen, € 2,318 miljoen voor een projectduur van drie jaar, toegekend in 2018.

Beide projecten worden in samenwerking met het Internationaal Secretariaat van Amnesty International uitgevoerd. In de inkomsten is opgenomen wat voor beide projecten in 2019 aan bestedingen is gerapporteerd.

BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN

Amnesty vormt samen met PAX de alliantie 'Samenspraak & Tegenspraak'. Hierin wordt samengewerkt op het gebied van vrede, mensenrechten en conflictpreventie in diverse fragiele en repressieve staten. De alliantie kreeg voor de periode 2016-2020 middelen toegekend door het ministerie van Buitenlandse Zaken als strategische partner op het gebied van 'pleiten en beïnvloeden'.

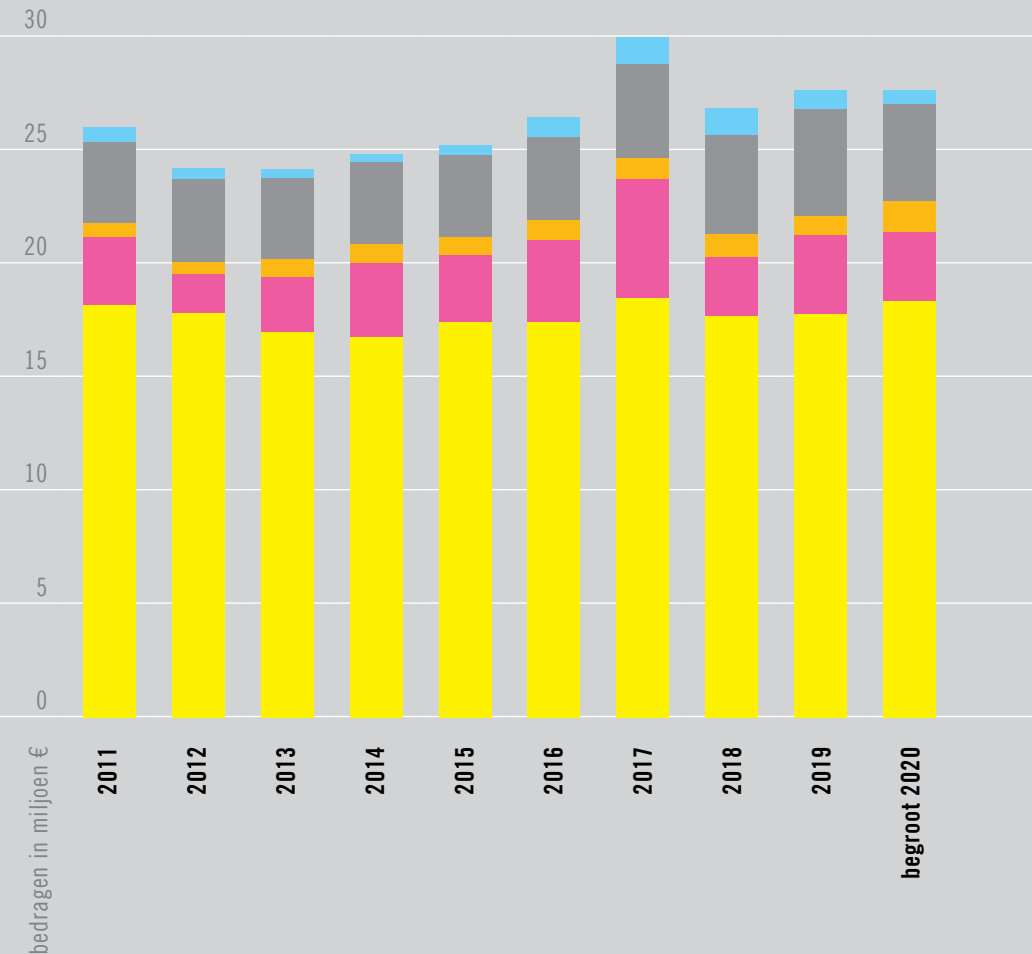
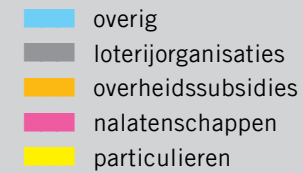
Het aandeel van Amnesty bedraagt hierin € 5,5 miljoen, verspreid over vijf jaar. Dit geld wordt vanuit het Human Rights Capacity-Building Programme (HURICAP) besteed aan capaciteitsversterking van lokale partners in een aantal landen in Afrika en het Midden-Oosten. De inkomsten worden verantwoord op basis van de werkelijke bestedingen. Omdat de bestedingen voor het HURICAP-programma in 2019 lager uitvielen dan begroot, zijn de gerealiseerde inkomsten uit de subsidie ook lager dan begroot (€ 893 duizend versus € 1,4 miljoen). Het nog niet bestede deel van de ontvangen subsidie is gereserveerd onder de kortlopende schulden. De resterende middelen kunnen in 2020 niet meer geheel besteed worden. Er gaat wellicht een verlenging van de projectperiode aangevraagd worden, waardoor het resterende subsidiebedrag deels nog aangewend zou kunnen worden in 2021.

BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN

De inkomsten van andere organisaties zonder winststreven bevatten de inkomsten van stichtingen, fondsen en (religieuze) instellingen. Het verschil tussen begroting en realisatie wordt als volgt verklaard. In de begroting worden enkel inkomsten opgenomen die al formeel zijn toegekend. Gedurende 2019 zijn nog additionele inkomsten van fondsen en stichtingen gerealiseerd.

INKOMSTEN DOOR DE JAREN HEEN

2011-2019

HERKOMST GEBONDEN WERVING 2019

Bedragen x € 1.000

Leden	26
Overige particulieren	56
Amnesty-groepen	16
Nalatenschappen	3
Bedrijven	166
Nationale Postcode Loterij	1.028
Ministerie van Buitenlandse Zaken	893
Fondsen en instellingen	137
Totaal	2.326

BATEN ALS TEGENPRESTATIE VOOR DE LEVERING VAN PRODUCTEN EN/OF DIENSTEN

Onder deze categorie vallen de inkomsten uit merchandising (de verkoop van Amnesty-producten), inkomsten van Amnesty's maandblad *Wordt Vervolgd*, en de inkomsten uit verhuur van kantoorruimte, inclusief de opbrengst van de dienstverlening aan huurders.

De omzet uit merchandising bedraagt € 510 duizend in 2019 en is daarmee 6,9 procent hoger dan de omzet in 2018.

Door op de in- en verkoopkosten te besparen is de opbrengst (€ 104 duizend) het dubbele van de opbrengst in 2018.

Daarnaast zijn de inkomsten uit royalties (€ 35 duizend) niet begroot en vormen deze daardoor in 2019 een positieve afwijking op de begroting.

De inkomsten uit advertenties in *Wordt Vervolgd* waren conservatief begroot en zijn in de praktijk gunstiger uitgevallen. Het aantal betaalde abonnementen is beperkt en lager uitgevallen dan begroot.

OVERIGE BATEN

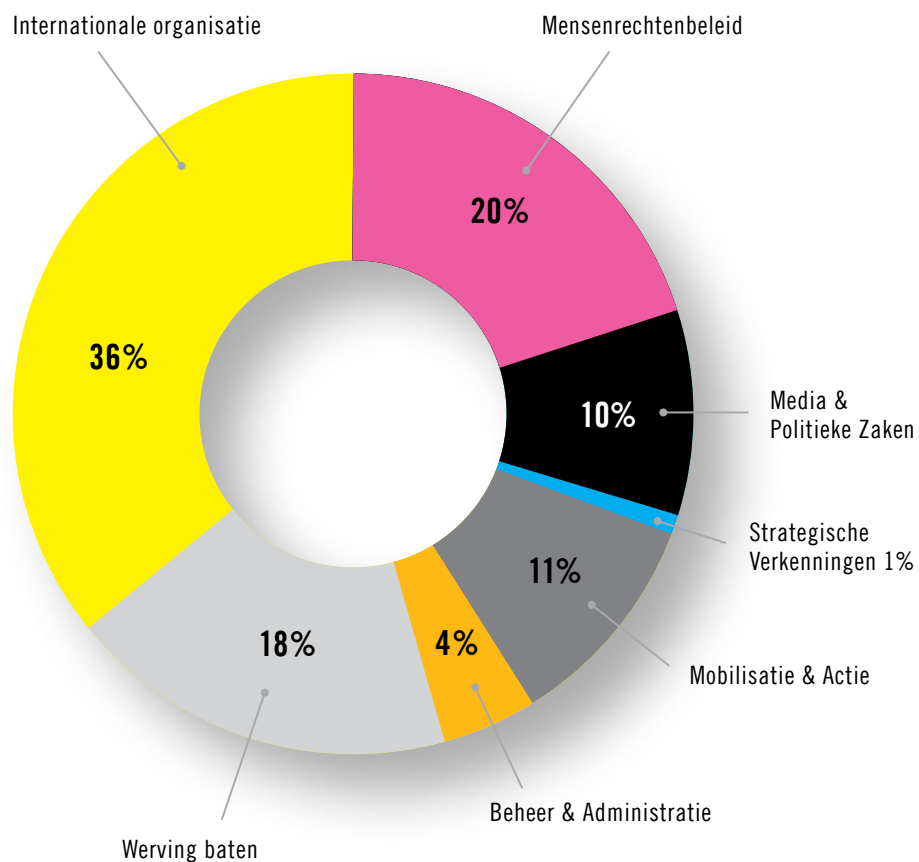
Hieronder vallen de overige baten zoals de vrijval uit de reorganisatievoorziening die gevormd werd in 2014. Deze vrijval vindt plaats doordat oud-medewerkers vijf jaar later geen aanspraak meer kunnen maken op de vertrekregelingen uit het Sociaal Plan 2014. De laatste verplichting uit de reorganisatievoorziening is in 2019 vervallen.

GEBONDEN WERVING

Van alle inkomsten is in 2019 € 2,3 miljoen gegeven (2018: € 2,6 miljoen) met een gebonden bestemming. Dat wil zeggen dat de geldgever heeft aangegeven waaraan het geld besteed moet worden. Amnesty Nederland biedt de keuze uit meerdere mogelijke bestemmingen. Een overzicht van de herkomst van de gebonden giften is te zien in de tabel hiernaast.

BESTEDINGEN

Amnesty heeft in 2019 € 29,5 miljoen besteed (2018: € 29,2 miljoen). Hiervan is € 22,8 miljoen besteed aan de doelstelling. De overige bestedingen betreffen kosten voor de 'werving van baten' en kosten 'beheer en administratie'. Het percentage van de bestedingen aan 'werving baten' is in de grafiek hieronder uitgedrukt als percentage van de totale bestedingen.

BESTEDINGEN 2019

Bedragen x € 1.000

	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>Vershil R en B</i>	<i>Realisatie 2018</i>
Internationale organisatie	10.554	10.153	401	10.749
Mensenrechtenbeleid	5.856	6.363	-507	5.387
Mobilisatie & Actie	3.170	3.654	-484	4.077
Media & Politieke Zaken	2.964	2.807	157	2.774
Strategische Verkenningen	247	289	-42	226
Totaal aan doelstelling	22.790	23.267	-476	23.213
Werving baten	5.445	5.097	348	4.506
Beheer & Administratie	1.234	1.349	-116	1.530
Som van de lasten	29.469	29.713	-244	29.248

BESTEED AAN DE DOELSTELLING

Onder de noemer 'bested aan de doelstelling' vallen alle bestedingen op het gebied van Mensenrechtenbeleid, Mobilisatie & Actie, Media & Politieke Zaken, Strategische Verkenningen en de bijdrage aan de internationale Amnesty-organisatie.

Naast de bijdrage aan de internationale Amnesty-organisatie (zie kader hiernaast) bestaan de overige bestedingen aan de doelstelling uit de kosten voor mensenrechtenprogramma's, campagnes, lobby en voorlichting. Het gaat hierbij onder andere om onze activiteiten op het gebied van mensenrechtenprogramma's zoals Vrijheid van meningsuiting in China, Indonesië, Rusland, Saudi-Arabië en Turkije, Etnisch profileren door de politie in Nederland, Mensen zonder verblijfsrecht in Nederland, Mensenrechten en veiligheid, Human Rights Capacity Building Programme (HURICAP), Mensenrechteneducatie, de Eerlijke Geldwijzers en publicaties van Strategische Verkenningen. Daarnaast is er geld aangewend voor onze campagnes voor mensenrechtenactivisten en vluchtelingen, voor mensenrechtendialoogbijeenkomsten, voor diverse bliksemacties, petitie, demonstraties bij ambassades, Write for Rights (de schrijfmarathon) op 10 december, en acties op diverse festivals waar we aandacht vroegen voor mensenrechtenschendingen.

De bestedingen op het gebied van Mensenrechtenbeleid, Mobilisatie & Actie, Media & Politieke Zaken zijn bijna 7 procent (€ 880 duizend) lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt verklaard door onderstaande.

- Op het Human Rights Capacity Building Programma (HURICAP) werd in 2019 flink onderbested (begroot € 1,7 miljoen, besteed € 1,2 miljoen). Dit werd veroorzaakt doordat een aantal van de geplande activiteiten geen doorgang kon vinden of werd uitgesteld door onvoorziene interne en externe ontwikkelingen. Zo moesten de activiteiten in Ethiopië worden uitgesteld door politieke ontwikkelingen in het land en bij de partner. De activiteiten in de Democratische Republiek Congo werden sterk beïnvloed door de ziekte Ebola. Ook werden activiteiten in sommige landen getemporeerd in afwachting van evaluatie-uitkomsten. Daarnaast speelden er

BIJDRAGE AAN DE INTERNATIONALE BEWEGING AMNESTY INTERNATIONAL

Met de bijdrage aan de internationale organisatie wordt onderzoek gefinancierd naar mensenrechtenschendingen. Op basis van dit onderzoek worden rapporten gepubliceerd, acties gevoerd en gelobbyd, voorlichting gegeven en bewustwording vergroot. Hierbij wordt zowel kennis en expertise uitgewisseld met samenwerkingspartners (waardoor een bredere achterban en een groter maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd), als financiële samenwerking gezocht.

De bijdrage wordt gebaseerd op een door de internationale beweging overeengekomen berekeningswijze voor de bij te dragen afdracht. De bijdrage aan de internationale organisatie wordt berekend op basis van in het lopende jaar gerealiseerde inkomsten. Hierbij worden de volgende zaken van de totale inkomsten afgetrokken: geoordeelde inkomsten, fondsenwervingskosten en organisatiekosten (zoals huisvesting en IT). De te betalen afdracht wordt vervolgens berekend op basis van een heffingstabel. Ook kan een additionele bijdrage toegekend worden door Amnesty Nederland naar aanleiding van een verzoek daartoe door het Internationaal Secretariaat.

In 2019 droeg Amnesty Nederland €10,5 miljoen af aan de internationale organisatie (begroot was €10,1 miljoen). Deze afdracht bestond uit de reguliere afdracht van €9,5 miljoen en een extra bijdrage van €1,0 miljoen.

In 2019 is besloten tot deze extra bijdrage aan de internationale organisatie als steun aan het in financiële problemen verkerende Internationaal Secretariaat. Omdat de inkomsten 2019 van Amnesty Nederland lager waren dan begroot (de basis voor de berekening van de totale afdracht) en de kosten fondsenwerving hoger (aftrekpost) is de totale bijdrage in 2019 uitgekomen op iets meer dan € 10,5 miljoen.

enkele personeelskwesities, waaronder langdurige ziekte, die hebben geleid tot een tijdelijke verminderde capaciteit.

- Ook aan onze campagnes en zichtbaarheid werd in 2019 minder uitgegeven dan begroot (begroot € 2,0 miljoen, besteed € 1,8 miljoen). Er werd op sommige activiteiten minder personeelscapaciteit ingezet bij het uitblijven van kansrijke mogelijkheden om hier het beoogde resultaat op te behalen. Dit verklaart de onderbesteding ten opzichte van de begroting.
- Aan 'versterking Amnesty-beweging in Nederland' werden in 2019 minder personeelskosten toegerekend dan begroot, door een besluit voor een gewijzigde toerekening van personeelskosten. Dit betreft een herallocering van kosten over de verschillende organisatieposten en organisatiebreed geen kostenstijging, maar betekende een lagere toerekening aan bestedingen aan de doelstelling (€ 260 duizend minder dan begroot).

ONREGELMATIGHEDEN

In 2013 en 2014 heeft Amnesty Nederland samengewerkt met ACORD International in Burundi en Oeganda in het kader van ons Human Rights Capacity Building Programma (HURICAP). Aan het eind van de overeengekomen samenwerking waren niet alle middelen aangewend die Amnesty Nederland ter beschikking had gesteld aan ACORD. Ook was er sprake van bestedingen die niet binnen de overeenkomst vielen. Er werd overeengekomen dat ACORD € 27 duizend aan voorgeschoten projectgelden zou terugbetalen aan Amnesty Nederland. Voor de terugvordering van deze gelden heeft Amnesty Nederland in 2017 een advocaat ingeschakeld naar aanleiding van moei-zame communicatie met ACORD. Uiteindelijk is eind 2017 afgesproken dat ACORD de vordering in drie termijnen zou voldoen, van elk € 9 duizend. In 2018 zijn de eerste twee termijnen voldaan (in totaal € 18 duizend). De derde termijn is nooit ontvangen, ook niet na meerdere acties van onze advocaat. Eind 2019 bleek dat ACORD International als juridische entiteit niet langer bestaat. Amnesty Nederland heeft besloten verdere juridische pogingen om de laatste termijn terug te vorderen te staken.

WERVINGSKOSTEN

De bestedingen aan werving van baten (fondsenwerving) betreffen de werving van nieuwe leden, het *upgraden* van ledenbijdragen, ledenbehoud, de kosten van de collecte, merchandising, evenementen en de kosten voor relatiemanagement van grote donoren.

De bestedingen aan fondsenwerving zijn in 2019 (€ 5,4 miljoen) aanzienlijk hoger dan in 2018 (€ 4,5 miljoen) en ook hoger dan was begroot voor 2019. Dit wordt als volgt verklaard.

- Medio 2018 is extra budget beschikbaar gesteld voor additionele inspanningen op het gebied van fondsenwerving en hier is een bestemmingsreserve voor gecreëerd. Deze extra inspanningen, waar een start mee is gemaakt in 2018 en in 2019 groter op is ingezet, concentreerden zich op het verhogen van het aantal te werven nieuwe leden via face-to-face marketing en het vergroten van de supporterbase.
- De overbesteding ten opzichte van de begroting is grotendeels te verklaren door een gewijzigde toerekening van personeelskosten. Dit betreft een herallocering van kosten over de verschillende organisatieposten en organisatiebreed geen kostenstijging. De toerekening is gedaan conform de daarvoor geldende richtlijn van Goede Doelen Nederland.

BEHEER EN ADMINISTRATIE

Amnesty Nederland volgt de aanbeveling van Goede Doelen Nederland over de kosten die vallen onder Beheer & Administratie: kosten bestuur, ledenraad, directiesecretariaat, control, financiële administratie en een deel van het management. De lager dan begrote kosten in 2019 worden verklaard door een gewijzigde toerekening van personeelskosten. Dit betreft een herallocering van kosten over de verschillende organisatieposten en organisatiebreed geen kostenstijging. De toerekening is gedaan conform de daarvoor geldende richtlijn van Goede Doelen Nederland.

KENGETALLEN

Conform de Richtlijn 650 voor de Jaarverslaggeving (RJ650) geven we in dit verslag kengetallen weer van de bestedingen aan de doelstelling, werving en beheer en administratie.

Amnesty rapporteert ook het percentage bestedingen aan de doelstelling ten opzichte van de totale bestedingen. De reden voor dit extra kengetal ligt in het feit dat inkomsten (zeker in geval van incidentele meevallers) en bestedingen niet altijd in hetzelfde boekjaar vallen.

- Besteed aan doelstelling ten opzichte van totale baten

In 2018 en 2019 valt dit percentage hoger uit dan in voorgaande jaren. Dit komt doordat erboven op de inkomsten in beide jaren ook aanzienlijke bedragen uit de bestemmings-reserves zijn aangewend voor bestedingen.

- Besteed aan doelstelling ten opzichte van totale bestedingen

De bestedingen aan de doelstelling ten opzichte van de totale bestedingen liggen in lijn met voorgaande jaren.

- Kostenpercentage werving

Het kostenpercentage werving drukt de gemaakte wervingskosten uit als percentage van de som van de geworven baten. Dit percentage valt in 2019 hoger uit door een gewijzigde toerekening van personeelskosten. Dit betreft een herallocering van kosten over de verschillende organisatieposten en organisatiebreed geen kostenstijging.

- Kosten 'Beheer en Administratie'

Het percentage bestedingen aan 'Beheer en Administratie' ten opzichte van de totale bestedingen valt in 2019 lager uit door een gewijzigde toerekening van personeelskosten. Dit betreft een herallocering van kosten over de verschillende organisatieposten en organisatiebreed geen kostenstijging.

TOELICHTING BESTEMMINGSRESERVES EN -FONDSEN

Bestemmingsreserves worden gevormd als inkomsten gedeeltelijk niet in hetzelfde jaar worden besteed waarin ze binnenkomen. Bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid, de bestemming wordt bepaald door het bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening of gedurende het jaar.

KENGETALLEN VAN DE BESTEDINGEN

	<i>Norm</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale baten		82,4%	86,3%	76,4%
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale bestedingen*	Min. 70%	77,3%	79,4%	79,0%
Kostenpercentage werving*		20,0%	17,0%	15,4%
Beheer en Administratie**	Max. 6%	4,2%	5,2%	5,3%

* De Erkenningsregeling voor goede doelen stelt het volgende:

De verhouding tussen de bestedingen aan de doelstellingen, wervingskosten en kosten beheer en administratie dient redelijk en uitlegbaar te zijn. De verhouding wordt in elk geval geacht redelijk te zijn wanneer: 1. het percentage doelbesteding als percentage van de totale lasten, gerekend over de afgelopen drie jaar, gemiddeld minimaal 70% bedraagt; 2. het gemiddelde percentage doelbesteding over de afgelopen drie jaar niet aanzienlijk afwijkt van het gemiddelde percentage doelbesteding over dezelfde periode van vergelijkbare organisaties.

** Het bestuur van Amnesty Nederland heeft bepaald dat de kosten 'Beheer en administratie' maximaal 6% van de lasten mag vormen. Dit betreft dus een interne norm.

RESERVES EN FONDSSEN, STAND PER EINDE JAAR

Bedragen x € 1.000

	2019	2018	2017
Continuïteitsreserve	9.490	10.690	10.980
Bestemmingsreserves	6.700	7.063	9.308
Bestemmingsfondsen	416	601	388
Totaal	16.606	18.353	20.675

Bestemmingsfondsen hebben een geormerkt bestedingsdoel dat door de schenkers is aangegeven op basis van de door Amnesty Nederland geboden mogelijkheden. Deze gelden kunnen niet altijd in het jaar van ontvangst worden besteed. De termijn van bestemming is bepaald door de looptijd van het betreffende project dat met deze middelen wordt gefinancierd. Aan de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen zijn in 2019 middelen toegevoegd en onttrokken. Dat levert voor de bestemmingsreserves per saldo een onttrekking op van € 363 duizend. Voor de bestemmingsfondsen is er per saldo sprake van een onttrekking van € 184 duizend. Zie de jaarrekening 2019 voor een toelichting per bestemmingsreserve en -fonds, en het overzicht van alle toevoegingen en onttrekkingen.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de continuïteitsreserve wordt gebaseerd op een analyse van de organisatierisico's en de periode waarvoor Amnesty Nederland deze wil afdekken. Er worden beheersingsmaatregelen vastgesteld per risico en de risicoanalyse wordt bekrachtigd door het bestuur. Amnesty Nederland voldoet daarmee aan de richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ650. Eind 2019 is de omvang van de continuïteitsreserve met € 9,49 miljoen iets groter dan benodigd volgens de door Amnesty Nederland gehanteerde berekeningsmethode. Omdat de berekeningsmethode in 2020 wordt geëvalueerd is besloten om de evaluatie af te wachten alvorens de omvang van de continuïteitsreserve eventueel aan te passen. De hoogte van de continuïteitsreserve eind 2019 (€ 9,49 miljoen) valt binnen het maximum van anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, zoals gesteld in de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen'. Voor Amnesty Nederland komt deze maximaal toegestane omvang eind 2019 neer op € 16.248.000.

RESULTAATVERDELING

Het resultaat over 2019 bedraagt € -1,7 miljoen. De resultaatbestemming van dit saldo is opgenomen in het overzicht hiernaast.

FINANCIEEL BEHEER

Uitgangspunt van het financieel beheer door Amnesty is dat de inkomsten op een verantwoorde wijze worden besteed en beheerd. Hiertoe legt de directie binnen de vereniging rekening af aan het bestuur en keurt de ledenraad het jaarverslag, inclusief de jaarrekening, goed. De controlerend accountant stelt vanuit zijn externe positie vast of Amnesty haar financieel beheer goed op orde heeft. Daarnaast toetst het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) of Amnesty haar zaken – volgens de Erkenningregeling voor goede doelen – goed op orde heeft en recht heeft op erkenning als goed doel. Amnesty Nederland is eind 2018 opnieuw getoetst door het CBF met positief resultaat. Het beleid inzake financieel beheer heeft het zorgvuldig beheren van reserves en liquide middelen tot doel. Daartoe worden de reserves en liquide middelen risicomijdend beheerd. Risicomijdend betekent in dezen dat liquide middelen kunnen worden aangehouden op spaar- en betaalrekeningen, deposito's, obligaties en aandelenfondsen. Er worden momenteel door Amnesty Nederland geen beleggingen in obligaties en/of aandelenfondsen aangehouden. Indirect is daar wel sprake van door het in 2017 aan Amnesty Nederland geschonken aandeel in een BV, waarvan het vermogen nagenoeg geheel belegd is in beleggingsfondsen van de Triodos Bank.

Met het oog op gewenste risicospreiding, en zo veel mogelijk rekening houdend met de bevindingen van de Eerlijke Bankwijzer, houden we reserves aan bij de Rabobank, ASN Bank en Triodos Bank. Ten behoeve van de afwikkeling van het betalingsverkeer houden we rekeningen aan bij de Rabobank (acceptgiroverwerking), een derdengeldenrekening bij Buckaroo (met directe overmaking van het saldo naar Rabobank), ING Bank (passief) en de Triodos Bank (de giftenrekening en de rekeningen van alle lokale Amnesty-groepen).

RESULTAATBESTEMMING

Bedragen x € 1.000

Vrijval uit de continuïteitsreserve	-1.200
Onttrekking aan de bestemmingsreserves	-363
Toevoeging aan de bestemmingsfondsen	-184
Resultaat	-1.747

FINANCIËLE VOORUITBLIK

Het begrote resultaat voor 2020 bedraagt € -1,2 miljoen, dat gedekt wordt uit onttrekkingen van reserves en bestemmingsfondsen.

LIQUIDITEITSPANNING

De liquiditeit van Amnesty Nederland kent bepaalde maanden van het jaar krapte in de liquide middelen. Dat geldt met name voor de tweede helft van het jaar. Een groot deel van onze inkomsten ontvangen wij aan het begin van het jaar. De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij, de inkomsten uit de collecte en de grootste incassorun van het jaar (januari) komen in de eerste vier maanden van het jaar binnen. De betalingen van onze grootste kostenposten (bijdrage aan de internationale organisatie en salaris) vinden per kwartaal plaats. Amnesty Nederland heeft liquide middelen voor langere tijd uitstaan bij het International Secretariaat (een lening ten behoeve van het Fundraising Investment Fund van Amnesty International) en in deposito's bij de Triodos Bank. Een oplossing voor de krapte aan liquide middelen in 2020 zal gezocht worden in deze uitstaande liquide middelen. De liquiditeit wordt nauwlettend gemonitord.

BEGROTING 2020

Bedragen x € 1.000

INKOMSTEN		BESTEDINGEN	
Baten van particulieren	21.437	Internationale organisatie	10.039
Baten van bedrijven	300	Mensenrechtenbeleid	6.004
Baten van loterijorganisaties	4.311	Mobilisatie & Actie	3.331
Baten van subsidies van overheden	1.280	Media & Politieke Zaken	2.919
Baten van fondsen, instellingen	67		
Som van de geworven baten	27.395	Besteed aan doelstelling	22.293
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	330	Wervingskosten	5.441
Overige baten		Beheer & Administratie	1.159
Totaal inkomsten	27.725	Totaal bestedingen	28.893
Saldo fin. baten en lasten			6
Resultaat			-1.162
Mutatie continuïteitsreserve			0
Dekking uit bestemmingsreserves			-832
Dekking uit bestemmingsfondsen			-330
Saldo			0

CORONAPARAGRAAF

Op het moment van het afronden van dit jaarverslag (eind maart 2020) is duidelijk dat de inkomsten- en uitgavenontwikkeling van onze organisatie in 2020 sterk beïnvloed gaat worden door de crisis rond het coronavirus. Zo is de landelijke collecte van Amnesty Nederland na enige dagen stopgezet naar aanleiding van de door de Nederlandse regering aangekondigde maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus. Ook is de straatwerving van leden tijdelijk stopgezet.

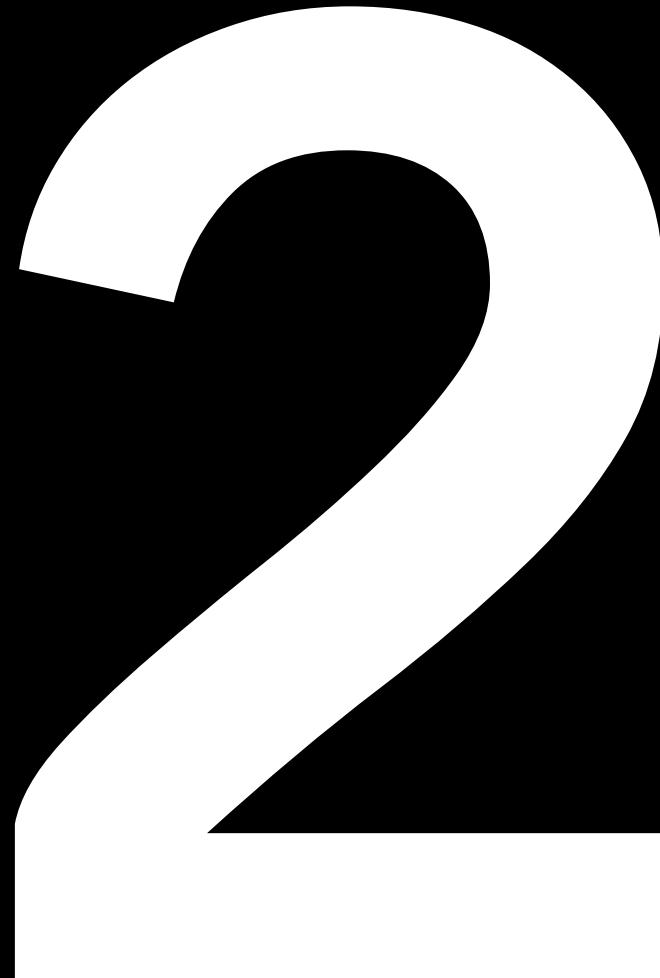
Evenementen, acties en trainingen rond mensenrechten kunnen enige tijd niet plaatsvinden op de gebruikelijke manier, evenals reizen naar het buitenland voor ons internationale werk. De grote aandacht voor de coronacrisis vanuit de samenleving, politiek en media zal betekenen dat er minder mogelijkheden zijn om mensenrechtenschendingen onder de aandacht te brengen. Later dit jaar kunnen bepaalde activiteiten hopelijk alsnog plaatsvinden en worden uitgevoerd, maar dat geldt niet voor alles. Wij zullen ons werk waar mogelijk voortzetten, onder andere door het werk op mensenrechten-campagnes op korte termijn om te zetten naar online-activiteiten. Op fondsenwervingsgebied zullen we extra inzetten op innovatie en diversificatie van onze inkomstenbronnen. Aangezien op dit moment onduidelijk is hoelang de maatregelen rond het coronavirus in stand blijven, is het nog niet exact vast te stellen hoe groot het effect hiervan op de inkomsten en uitgaven van Amnesty Nederland zal zijn. Om daar wel inzicht in te verkrijgen hebben we drie scenario's uitgewerkt. Een scenario waarbij de maatregelen drie maanden gelden, een voor zes maanden en een voor negen maanden. Op korte termijn laten de scenario's zien dat wij in beperkte mate minder inkomsten verwachten (met name door de landelijke collecte) en tegelijkertijd aanzienlijk minder uitgaven doordat acties, workshops en evenementen niet als bijeenkomsten kunnen plaatsvinden. In 2020 verwachten wij daardoor geen grote financiële problemen.

Op de langere termijn zal het feit dat onze ledenwerving stil is komen te liggen grotere impact hebben. Bij een gelijkblijvende uitstroom van leden en een lagere instroom van nieuwe leden, zullen onze inkomsten uit ledenbijdragen afnemen, wat vooral zijn weerslag zal hebben na 2020 en daarna moeilijk te herstellen is door een inhaalslag. In hoeverre hiervan sprake zal zijn is afhankelijk van de duur van de maatregelen tegen het coronavirus.

De ontwikkelingen zullen we nauwlettend volgen zodat we maandelijks prognoses kunnen opstellen, ter ondersteuning van benodigde besluitvorming van het managementteam en bestuur van Amnesty Nederland.

VERKORTE JAARREKENING

De financiële gegevens zijn ontleend aan de door het bestuur op 16 april 2020 vastgestelde volledige jaarrekening van de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland, die beschikbaar is op onze [website](#).

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Na resultaatbestemming

ACTIVA	<i>31-12-2019</i> €	<i>31-12-2018</i> €	PASSIVA	<i>31-12-2019</i> €	<i>31-12-2018</i> €
Immateriële vaste activa	94.847	253.758	Reserves		
Materiële vaste activa	5.444.000	5.681.318	- Continuïteitsreserve	9.490.000	10.690.000
Financiële vaste activa	3.576.192	4.754.133	- Bestemmingsreserves	6.699.791	7.062.824
Vorraden	96.867	146.944		16.189.791	17.752.824
Vorderingen en overlopende activa	7.873.445	7.093.486	Fondsen		
Effecten	262	257	- Bestemmingsfondsen	416.233	600.529
Liquide middelen	4.726.479	6.067.551		16.606.024	18.353.353
			Voorzieningen	–	2.601
			Langlopende schulden	95.000	0
			Kortlopende schulden	5.111.068	5.641.493
totaal	21.812.092	23.997.447		21.812.092	23.997.447

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

31 december 2019

Bedragen x € 1.000

BATEN	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018	LASTEN	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Geworven baten							
Baten van particulieren	21.148	21.368	20.277	Internationale organisatie	10.554	10.153	10.749
Baten van bedrijven	273	450	465	Mensenrechtenbeleid	5.856	6.363	5.387
Baten van loterijorganisaties	4.628	4.750	4.372	Mobilisatie & Actie	3.170	3.654	4.077
Baten van subsidies van overheden	893	1.403	1.032	Media & Politieke Zaken	2.964	2.807	2.774
Baten van andere organisaties zonder winststreven	344	67	425	Strategische Verkenningen	247	289	226
Som van de geworven baten	27.285	28.038	26.572	Totaal aan doelstelling	22.790	23.267	23.213
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	371	308	322	Werving baten	5.445	5.097	4.506
Overige baten	4	–	5	Beheer & Administratie	1.234	1.349	1.530
Som van de baten	27.660	28.436	26.899	Totaal bestedingen	29.469	29.713	29.248
				Saldo voor financiële baten en lasten	- 1.808	- 1.367	- 2.350
				Saldo financiële baten en lasten	61	10	28
				Saldo van de baten en lasten	- 1.747	- 1.357	- 2.322

AMNESTY
INTERNATIONAL

